साप्ताहिक

तत्वांचा सन्मान... मातीशी ईमान

दिनमान

संपादक : समीर मुजावर RNI NO. MAHMAR/2007/22212 कार्यकारी संपादक : सौ. नाजनीन मुजावर

वर्ष १२ वे : अंक २ रा सोमवार ३ जून २०१९ पृष्ठे १६ : मूल्य ५ रूपये email : dinmaan@gmail.com (वार्षिक वर्गणी : रू २००/- सर्व विशेष अंकासह)

www.mahendrajewellers.com

पवित्र रमज़ानच्या
हार्दिक शुभेच्छा !

Ramazan
र म ज़ा न

पावित्र्याचा, संयमाचा
जीवलग, आप्त,
समाजाला एकत्र बांधणारा
हा कालावधी

परंपरेचा, एकोप्याचा
भावनांचा जणू
झळकणारा दागिनाच!

नावीन्याचा
नवस्पर्श

महेंद्र ज्वे • ल • र्स

सोने • चांदी • हिरे • मोती

राजारामपुरी, कोल्हापूर फोन :0231-2531551

भाऊसिंगजी रोड, कोल्हापूर फोन :0231- 2544551

दाते मळा, इचलकरंजी फोन :0230-2437751

मुस्लीम कोठे मागे पडतात?

महाराष्ट्रात मुस्लीम समाजाचा राज्याच्या लोकसंख्येतील वाटा ११ टक्के असून हा सर्वात मोठा अल्पसंख्याक समाज घटक आहे. राज्यातील ७३ टक्के मुस्लीम आज शहरी भाग म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या भागांत राहतात, हे प्रमाण एकंदर राज्याच्या नागरी लोकसंख्येहून (४५ टक्के लोकसंख्या शहरी भागांत) खूपच अधिक आहे. आपल्या राज्यातील मुस्लीम समाज विकासाच्या काही निकषांवर मागास आहे, परंतु अन्य काही विकास-निकषांवर तो हिंदू इतकाच पुढारलेला किंवा अनुसूचित जाती / जमातींपेक्षा सुधारलेल्या स्थितीत आहे. त्यामुळेच, मुस्लीम समाज कोठे म्हणजे नेमका कोणकोणत्या बाबतींत मागे पडतो, हे जाणून घेणे आवश्यक आहे. धोरणकर्त्यांनी ही स्थिती जाणून घेतली, तर धोरणांची दिशाही योग्य असू शकते.

उत्पन्न आणि गरिबी हा निकष पाहू. त्यासंदर्भात २०१२ ची आकडेवारी अधिकृतरीत्या उपलब्ध आहे. उपयोगाच्या किंवा खाद्यपेयादी भोग्यवस्तूंवर होणारा दरडोई खर्च (पर कॅपिटा कन्झम्प्शन एक्स्पेंडिचर) मुस्लीम समाजात ६२१ रुपये इतका आहे. म्हणजे येथे हा समाज, हिंदूंपेक्षा (रु. ६३६) काहीसा मागे पडला आहे. पण हा खर्च अनुसूचित जाती-जमातींपेक्षा जास्त आहे. गरिबीच्या निकषावर मात्र निराळे चित्र दिसते. मुस्लिमांपैकी १९ टक्के गरीब आहेत. हिंदूमधील गरिबीचे प्रमाण १२ टक्के आहे. अर्थात, आदिवासी अथवा अनुसूचित जमातींमध्ये गरिबीचे प्रमाण ५४ टक्क्यांवर आहे, त्याहून तुलनेने कमी गरिबी मुस्लीम समाजात दिसते. अनुसूचित जातींमधील गरिबी ही जवळपास मुस्लीम समाजाएवढया प्रमाणात आहे. शहरी भागांत (येथेच राज्यातील सुमारे तीन चतुर्थांश मुस्लीम राहतात) मुस्लिमांतील गरिबीचे प्रमाण १५ टक्के आहे, ते शहरी हिंदूंपेक्षा जास्त आहे.

शहरांत राहणारे मुस्लीम कामधंदा काय करतात, हे पाहिल्यास या मागची कारणे कळतील, तसेच या समाजाची बलस्थाने आणि कमजोरीदेखील कळेल. मुस्लीम समाजापैकी ५५ टक्के हे स्वयंरोजगार किंवा छोटामोठा उद्योग यांतून निर्वाह करतात, असे २०१२ ची आकडेवारी सांगते.महाराष्ट्राच्या एकंदर खासगी उद्योगधंद्यांपैकी मुस्लीम समाजाच्या खासगी उद्योगांचा वाटा ११ टक्के असा असून, तो मुस्लीम लोकसंख्येच्या प्रमाणाशी योग्यरीत्या मिळताजुळता आहे. राज्यभरातील खासगी उद्योगांपैकी मध्यम उद्योगांतही मुस्लीम समाजाकडून चालविल्या जाणाऱ्या उद्योगांचा वाटा २९ टक्के आहे; तो हिंदूंच्या इतकाच आहे. राज्यातील मोठया खासगी उद्योगांच्या मालकीत मुस्लीम समाजाचा वाटा २.६ टक्केच असला, तरी हिंदूंच्या वाटयापेक्षा (१.८ टक्के) तो बरा म्हणावा लागेल. म्हणजे एकंदरीत, महाराष्ट्रातील उद्योगक्षेत्रात मुस्लीम समाजाचे इतर समाजघटकांच्या तुलनेने ठीक चालले आहे, असे म्हणता येते.

स्वयंरोजगारित नसलेल्या आणि कामगार वा कर्मचारी म्हणून काम करणाऱ्या मुस्लिमांचे प्रमाण २८ टक्के आहे. परंतु या २८ टक्क्यांपैकी औपचारिक क्षेत्रातील कर्मचारी किती आणि अनौपचारिक क्षेत्रातील कामगार किती असे उपप्रमाण पाहिले तर खरी स्थिती लक्षात येईल. मुस्लीम कामकऱ्यांपैकी ८६.६ टक्के हे अनौपचारिक क्षेत्रात आहेत. हे प्रमाण मात्र अन्य कोणत्याही समाज घटकापेक्षा अधिकच आहे. राज्यातील अनौपचारिक क्षेत्रातील कामगारांच्या एकंदर सरासरी पेक्षाही, याच क्षेत्रात मजुरी करावी लागणाऱ्या मुस्लिमांचे प्रमाण अधिक आहे. नोकरीची अधिक हमी असलेल्या औपचारिक क्षेत्रातील मुस्लिमांचे प्रमाण अवघे १३ टक्के आहे. औपचारिक क्षेत्रातील कर्मचाऱ्यांची राज्यस्तरीय एकंदर सरासरी २९ टक्के इतकी आहे, त्यापेक्षा हे पक्षा फारच कमी आहे.

मुस्लीम कर्मचारी नाहीत, हे चित्र सरकारी नोकऱ्यांत प्रकर्षाने दिसते. मुस्लीम समाजाची राज्यातील लोकसंख्या ११ टक्के, पण याच राज्यात सरकारी नोकऱ्यांतील मुस्लिमांचे प्रमाण अवघे चार टक्के, इतकी व्यस्त परिस्थिती आहे. खासगी क्षेत्रातील नोकऱ्यांत मात्र मुस्लीम ११ टक्के आहेत म्हणजे प्रमाण या समाजघटकाच्या लोकसंख्येशी मिळतेजुळते आहे- पण त्याही पलीकडे पाहिल्यास काय दिसेल? खासगी क्षेत्रातील पगारी नोकऱ्यांत, मुस्लीम हे कमी पगारांच्या जागांवर कार्यरत आहेत. त्यांची सरासरी मिळकत (२०१२ च्या आकडेवारी नुसार) ३११ रुपये आहे; जेव्हा राज्याची एकंदर

(पान ७ वर)

साप्ताहिक

तत्वांचा सन्मान... मातीशी ईमान

दिनमान

संपादक : समीर मुजावर | RNI NO. MAHMAR/2007/22212 | कार्यकारी संपादक : सौ. नाजनीन मुजावर

वर्ष १२ वे : अंक २ रा सोमवार ३ जून २०१९ पृष्ठे १६ : मूल्य ५ रूपये email : dinmaan@gmail.com (वार्षिक वर्गणी : रू २००/- सर्व विशेष अंकासह)

दारुल उलूम देवबंद जागतिक कीर्तीचे इस्लामिक केंद्र...

स्वातंत्र्य संग्रामातील कार्य

दारुल उलूम देवबंद जागतिक कीर्तीचे इस्लामिक केंद्र..

आणि स्वातंत्र्य संग्रामातील कार्य

इस्लामिक जगात, दारुल उलूम देवबंदची एक खास स्थान आहे.हे एक जागतिक कीर्तीचे इस्लामिक केंद्र म्हणून या केंद्राने संपूर्ण भारतातीलच नव्हे तर संपूर्ण जगाच्या मुस्लिमांवर प्रभाव टाकला आहे. दारूल उलूम देवबंद इस्लामिक विश्वविद्यालयाची संकल्पना नव्हे, इस्लामला अंधश्रद्धा, अत्याचार आणि अडथळे यांच्या मूळ आणि शुद्ध स्वरूपात प्रसारित करण्याचे महत्वाचे कार्य दारूल उलुम करत आहे. म्हणूनच मुसलमानांमध्ये या भेदभावाने प्रभावित झालेल्या मुसलमानांना 'देवबंदी' असे म्हणतात.

देवबंद ही उत्तर प्रदेशातील महत्वाच्या शहरांपैकी एक आहे,लोकसंख्येच्या बाबतीत एक लाखापेक्षा जास्त लोकसंख्या असलेले हे एक लहान शहर आहे. परंतु, दारुल उलूमने या शहरालामोठे आणि सन्माननीय बनविले आहे, दारूल उलुम सांप्रदायिक सद्भावना, धर्मनिरपेक्षता आणि देशभक्तीचा एक विशिष्ट नमूना आहे.

आज संपूर्ण जगभर इस्लामिक शिक्षण आणि तत्त्वज्ञान पसरवण्यासाठी देबंद प्रसिद्ध आहे. देवबंद दारूल उलूम भारतीय संस्कृती आणि इस्लामिक शिक्षण आणि संस्कृती यांच्या समन्वयसाठी थेट श्रेय देवबंद दारूल उलूमला जाते. हे शिक्षण मुख्यत्वे उच्च अरबी आणि इस्लामिक शिक्षणाचे केंद्रबिंदू आहे. दारूल उलूमने केवळ इस्लामिक संशोधन आणि सराव या विषयावर विशेष भूमिका बजावली नाही तर भारतीय समाजातील व वातावरणात इस्लामिक विचार आणि संस्कृतीला नवीन आयाम आणि अनुकूलता देण्यात दारूल उलूमचे फार मोठे योगदान आहे.

दारुल उलूम देवबंदचा पाया ३० मे १८६६ रोजी हाजी अबिद हुसेन आणि मौलाना कासिम नानावटी यांनी रोवला. त्यावेळी भारताच्या इतिहासातील राजकीय उथळपणा आणि तणाव, त्यावेळी, इंग्रजांच्या विरोधात प्रथम स्वातंत्र्य चळवळीत (१८५७ च्या सुमारास) लढत असतानाही त्यांना इंग्रजांच्या विरूद्ध इंग्रजांच्या विफलतेची आणि तीक्ष्णपणाची झलक मिळाली नव्हती. हा एक हाहाकार होता. ब्रिटीशांनी संपूर्ण शक्तीने स्वातंत्र्य चळवळ (१८५७) चिरडली. यामध्ये कित्येकांना हौतात्म्य प्राप्त झाले. देवबंदसारख्या एका लहानशा शहरामध्ये ४४ लोकांना फाशी देण्यात आली आणि बाकीच्याना अटक करण्यात आले. अशा वातावरणात, देशभक्त आणि स्वातंत्र्य सेनानी निराश झाले. सर्वत्र घबराट पसरली. भारतातील विखुरलेले समुदाय कसे एकत्र करावे, भारतीय संस्कृती आणि शिक्षणाचे संरक्षण कसे करावे यावर प्रश्नचिन्ह वाढत होता. जुलमी ब्रिटीशांचा विरोध करण्यासाठी महान स्वातंत्र्य सेनानी आणि संस्थांनी धर्म निरपेक्षता आणि राष्ट्रभक्तीचे धडे गिरवले, दारुल उलूम देवबंदचे कार्य आणि सेवा याबाबतीत कदापी विसरल्या जाऊ शकत नाहीत. स्वर्गीय मौलाना महमूद हसन (प्रख्यात शिक्षक आणि संरक्षक, दारूल उलूम देवबंद) या गुणांमुळे त्यांचे कलम, ज्ञान, नैतिकता आणि वागणूक यांच्यामुळे मोठ्या समुदायाला प्रभावित करणारे सैनिक होते, त्यांना शेखुल हिंद (भारतीय विद्वान) म्हणून घोषित केले. हे केवळ भारतातच नव्हे तर परदेशी देशांमध्येही (अफगाणिस्तान, इराण, तुर्की, सौदी अरेबिया आणि इजिप्त) आणि ब्रिटिश आणि भारतीयांच्या विरोधात केलेल्या अत्याचारांविरुद्ध ते उघडपणे इंग्रज शासक वर्गाचा विरोध करत. शेखुल हिंदने भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीच्या कार्यक्रमांना पाठिंबा देण्यासाठी अफगाणिस्तान आणि इराणच्या हिताची तयारी करण्यास विशेष भूमिका बजावली. उदाहरणार्थ: त्यांनी अफगाणिस्तान आणि इराणला राजी केले की जर तुर्कीतील सैन्य भारतातील ब्रिटिश साम्राज्याविरुद्ध लढण्यासाठी तयार असेल तर तुर्की सैन्याला जमिनीवर आक्रमण करण्यासाठी परवानगी दिली जाईल असे जाहीर केले. शेखुल हिन्द यांनी आपल्या काही मोजक्या शिष्यांद्वारे आणि प्रभावित व्यक्तींच्या माध्यमाने इंग्रजां विरुद्ध हजारो मुस्लिम आंदोलन कर्त्यांना ब्रिटिश साम्राज्या विरुद्ध सुरु असलेल्या राष्ट्रीय आंदोलनात सहभागी केले. यांचे प्रमुख शिष्य मौलाना हुसेन अहमदमदनी, मौलाना उबैदुल्ला सिंधी हे आपल्या गुरूंच्या आदेशांचे जीवनाच्या अखेरच्या टप्प्यापर्यंत लढत राहिले आणि आपल्या देश प्रेमापोटी भारतातील मुस्लीम स्वातंत्र्य सैनिकांच्या आणि आंदोलकांच्या मानस्तंभा सारखे गणले गेले.

(पान ४ वर)

दारुल उलूम देवबंद जागतिक कीर्तीचे इस्लामिक केंद्र...

(पान ३ वरुन) सन १९१४ मध्ये मौलाना उबैदुल्ला सिंधी यांनी अफगाणिस्तान येथे जावून इंग्रजांविरुद्ध एक अभियान चालवले आणि काबुलमध्ये राहून भारताचे स्वंतत्र सरकार स्थापन केले ज्याचे राष्ट्रपती राजा महेन्द्र प्रताप यांना बनवले. येथेच त्यांनी १९२२ मध्ये इंडियन नॅशनल काँग्रेसची एक शाखा सुरु केली. जी कालांतराने मूळ इंडियन नॅशनल काँग्रेसमध्ये विलीन करण्यात आले.

सन १९१६ मध्ये याच कारणासाठी शेखुल हिन्द इस्तंबूल जावू इच्छित होते. मदिना येथे त्याकाळी तुर्कीचा गव्हर्नर. गालिबपाशा कार्यरत होता. त्याने शेखुल हिन्दयांना इस्तंबूल एवजी तुर्की येथे जायला सांगितले परंतु त्याचवेळी तुर्कीचे युद्धमंत्री अनवर पाशा सौदी अरेबिया येथे पोहचले. शेखुल हिन्द त्यांना भेटले आणि त्यांनी आपल्या आंदोलनाबाबत सांगितले. अनवर पाशा याने भारतीयांच्या प्रतीसहानुभूती दाखवत इंग्रजी शासकांविरोधात युद्धाची एक गुप्त योजना बनवली. सौदी वरुनही गुप्त योजना, गुप्त रुपात शेखुल हिन्द यांनी आपले शिष्य मौलाना उबैदुल्ला सिंधीयांना अफगाणिस्तानला पाठवली. मौलाना सिंधीयांनी याचे उत्तर एका रेशमी रुमालावर लिहून पाठवले. असाच गुप्त पत्रव्यवहार सुरु राहिला. यालाच तहरीक ए रेशमी रूमाल या नावाने इतिहासात नाव देण्यात आले. या संबंधी सर रोलेट लिहितो ब्रिटिश सरकार या हालचालींबाबत आश्चर्यचकित होते.

शेखुल हिन्द यांची इंग्रजांविरुद्ध तहरीके – रेशमी रूमाल, मौलाना मदनी यांना सन १९३६ ते सन १९४५ पर्यंत जेल यात्रा, मौलाना उजैरगुल, हकीम नुसरत, मौलाना वहीद अहमद यांचे मालटाजेल मधील यातना भोगणे, मौलाना सिंधीयांचे योगदान दारुल उलूमच्या स्वातंत्र्य संग्रामाचे प्रमाण आहे. या संस्थेने आपले प्राण पणाला लावून स्वातंत्र्याच्या संग्रामात आहुती देणारे मौल्यवान रत्न देशाला दिले.

दारुल उलूम देवबन्दमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण, भोजन, निवास व्यवस्था व पुस्तके दिली जातात. दारुल उलूम देवबन्दने आपल्या स्थापनेपासून (हिजरी १२८३ ते १४२४) सन २०१९ पर्यंत एकदी डलाखाच्या आसपास विद्वान, लेखक घडवले आहेत. दारुल उलूममध्ये इस्लामी दर्शन, अरबी, फारसी, उर्दू शिक्षणा बरोबर किताबत (हाताने अरबी आणि उर्दू लिहिण्याची कला) उर्दू, अरबी, इंग्रज़ी, हिन्दीमध्ये कॉम्पुटर तसेच उर्दू पत्रकारिता कोर्स सुद्धा दिले जाते. दारुल उलूममध्ये प्रवेश घेण्यासाठी लेखीपरीक्षा व प्रत्यक्ष मुलाखत घेतली जाते. त्यानंतर मोफत शिक्षण दिले जाते. दारुल उलूम देवबन्दने आपल्या विचार धारेने मुसलमानांमध्ये चैतन्य जागवले आहे. कारण देवबन्द स्कूलचा प्रभाव भारतीय महादिपासारखा आहे. म्हणूनच देवबंद येथील दारूल उलुम हे जागतिक कीर्तीचे इस्लामिक केंद्र आहे.

– समीर मुजावर ◆◆◆

भारतातील मुस्लिम लोकसंख्या २०६० पर्यंत जगातील सर्वाधिक असेल

जगभरातील मुस्लीम आकडेवारीवर नवे आकडे अमेरिकन थिंक टँक प्यू रिसर्च सेंटरने सादर केले आहेत. २०६० पर्यंत सर्वाधिक मुस्लीम आणि ख्रिश्चन लोकसंख्या असणाऱ्या देशांचीही यादी सोबतच प्रसिद्ध केली आहे. इंडोनेशियामध्ये सध्या सर्वाधिक मुस्लीम लोकसंख्या (२१ कोटी) आहे. तर दुसऱ्या क्रमांकावर भारत आहे. सध्या भारतात १९ कोटी ४८ लाखांपेक्षा जास्त मुस्लीम लोकसंख्या आहे. एकूण १८ कोटी ४० लाख मुस्लीम पाकिस्तानमध्ये आहेत. तर बांगलादेश चौथ्या आणि नायजेरिया पाचव्या क्रमांकावर आहे. प्यू रिसर्चच्या आकडेवारी नुसार, भारत हा २०६० पर्यंत सर्वाधिक मुस्लीम लोकसंख्या असणारा देश असेल. भारतात मुस्लिमांची लोकसंख्या २०६० पर्यंत ३,३३,०९०,०००एवढी असेल. भारताच्या एकूण लोकसंख्येच्या १९.४ टक्के ही लोकसंख्या असेल, तर जगातील एकूण मुस्लीम लोकसंख्या ११.१ टक्के असेल, असाही अंदाज वर्तवण्यात आला आहे. भारत मुस्लीम राष्ट्र असणाऱ्या पाकिस्तानलाही मागे टाकणार आहे. पाकिस्तानमध्ये २०६० पर्यंत मुस्लिमांची एकूण लोकसंख्या २८.३६ कोटी असेल. हा आकडा पाकिस्तानच्या लोकसंख्येच्या एकूण ९६.५ टक्के आहे. तर जगभरातील मुस्लीम लोकसंख्येमध्ये पाकिस्तानचे हे ९.५ टक्के योगदान असेल.

नायजेरियाची मुस्लीम लोकसंख्या २०६० पर्यंत २८.३१ कोटी होईल आणि सर्वाधिक मुस्लीम असणाऱ्या देशांच्या यादीत या देशाचा तिसरा क्रमांक असेल. सध्या पहिल्या क्रमांकावर असलेल्या इंडोनेशियात मुस्लीम लोकसंख्येच्या वाढीत घट झाल्याचे चित्र आहे. कारण, इंडोनेशियाचा क्रमांक चौथा (२५.३४ कोटी) वर्तवण्यात आला आहे. २०६० पर्यंत ही जगातील ८.५ टक्के मुस्लीम लोकसंख्या असेल. ◆◆◆

निकाह वासनाशक्तीला बेलगाम होण्यापासून वाचवतो

हजरत अब्दुल्लाह बिन मसऊद (रजि.) यांचे निवेदन आहे की प्रेषित (स.) यांनी सांगितले, हे तरूणांनो! तुमच्यापैकी जो कोणी निकाहच्या जबाबदाऱ्या उचलण्याचे सामर्थ्य राखतो, त्याने निकाह करून घेतला पाहिजे. कारण निकाह हा नजर खाली राखतो आणि लज्जास्थानाचे रक्षण करतो. (म्हणजे मानवी नजरेला इतस्तत: फिरविण्यापासून आणि वासनाशक्तीला बेलगाम होण्यापासून वाचवितो.) आणि जो निकाहची जबाबदारी उचलण्याचे सामर्थ्य राखत नाही, त्याने वासनेचा जोर तोडण्याकरिता अधूनमधून रोजे राखावेत. (हदीस : बुखारी, मुस्लिम) हजरत अबू हुरैरा कथन करतात की प्रेषित (स.) यांनी सांगितले की, स्त्रीशी चार गोष्टींच्या आधारावर विवाह केला जातो. तिच्या धनसंपत्तीच्या आधारावर, तिच्या वंशिक सभ्यतेच्या आधारावर, तिच्या सौंदर्याच्या आधारावर, आणि तिच्या दीनधर्माच्या आधारावर. जेव्हा तुम्ही धार्मिक प्रवृत्तीच्या स्त्रीला प्राप्त करा, तुमचे भले होवो. (मुत्तफिक अलैया)

भावार्थ : या हदीसवचनाचा अर्थ असा आहे की, स्त्रीच्या संदर्भात चार गोष्टी आढळून येतात. (पान ६ वर)

INTERNATIONAL GEMOLOGICAL INSTITUTE

हॉलमार्क मानांकित
खास
वेडिंग कलेक्शन

रमजान ईद मुबारक

परंपरा
विश्वासाची
सुवर्णमयी
वाटचालीची...

खास वेडिंग कलेक्शन

नावीन्यपूर्ण अँटीक, मॉडर्न व फ्युजन ज्वेलरीची विस्तीर्ण मालिका.

हॉलमार्क मानांकित दागिने.

१५८
गोपीनाथ अनंत
चिपडे सराफ
ॲण्ड सन्स्
सन १९०४

- भाऊसिंगजी रोड, कोल्हापूर.
  फोन. 2544792, 2544441
- नागाळापार्क, कोल्हापूर.
  फोन. 2525524, 2525525

www.chipadesaraf.com, www.chipadesilvervalley.com

पैगंबर मुहम्मद (स.) यांच्या विचार आणि कृती अमलात आणण्याची गरज

पैगंबर मुहम्मद (स.) यांची विविधांगी रूपे जगासमोर आली आहेत. गोरगरिबांचे कैवारी, शूरवीर योद्धे, सेनापती, हुशार व्यापारी, तत्त्वज्ञान व उपदेशाचे सागर, लोकहिताय राजनीतिज्ञ, तसेच अनाथ, दीनदलितांचे व गुलामांचे कैवारी, स्त्री-जातीचे उद्धारक, न्यायप्रिय, आजीवन मानवतेचे व मानवांच्या कल्याणातच जीवनाचे ध्येय रुजविणारे अशी त्यांची विविध रूपे आहेत. त्यांचे कार्यक्षेत्र अफाट होते. अंधारमय जगाला आकाशात ध्रूवाप्रमाणे चमकणारा तारा बनून अवतरले होते. पैगंबरांची श्रेष्ठ सामाजिक सुधारणा म्हणजे शिक्षणप्रसार होय. मानवास सुसंस्कृत बनविण्याचे सामर्थ्य फक्त शिक्षणात आहे, हे त्यांनी ओळखले होते. पैगंबर मुहम्मद (स.) म्हणतात, ज्ञान संपादन करा. कारण नीती व अनीती, न्याय व अन्याय, पाप व पुण्य यामधील फरक ज्ञानामुळे कळतो. शिक्षण घेणे हे मानवाचे आद्य कर्तव्य आहे. त्यांनी मदीना शहरात पहिले विद्यापीठ अल सुफ्फा या नावाने सुरू केले. तो चबुतरा आजही मदीना शहरातील मस्जिद-ए-नबवी अर्थात पैगंबरांची मस्जिद म्हणून प्रसिद्ध आहे. ते स्त्रीजातीचे उद्धारक होते. त्यांचा स्त्रीभ्रूण हत्येला विरोध होता. अशा विघातक प्रवृत्ती पैगंबरांनी समाजप्रबोधन करून बंद केल्या. पैगंबरांनी पुरुषाइतकेच हक्क स्त्रीला दिले होते. ते म्हणतात, आईच्या पायाखाली स्वर्ग आहे. आईवडिलांशी सद्व्यवहार करा, असा त्यांनी सर्व मानवजातीला उपदेश दिला आहे.

पैगंबर मुहम्मद (स.) यांचा संदेश अखिल मानवजातीसाठी आहे. वर्ण, वंश, भाषा, उच्चनीच, गरीब, श्रीमंत, काळा, गोरा अशा सर्व प्रकारच्या भेदभावांना मूठमाती देऊन प्रत्येकाला एका मानवाच्या रूपात संबोधित करतात. अखिल मानवजात एक आहे आणि सर्वांचे ईश्वर एकच आहे. अल्लाहजवळ सर्व समान आहेत. मानवांत हीच खरी इस्लामची जीवपद्धती आहे. मानवांची सेवा हीच अल्लाहची सर्वश्रेष्ठ सेवा होय, असे जो मान्य करेल तो विश्वव्यापी मुस्लिम समुदायाचा घटक आहे. मग तो कोणत्याही पंथाचा किंवा जातीचा असो.

पैगंबरांनी समता व बंधुता या तत्त्वांना अनुसरून आचरण करण्याची शिकवण दिली. सद्वर्तन ही अल्लाहची उपासना होय, असे त्याचे विचार होते. बंधुत्वाचे हे नाते समतेपेक्षाही अधिक एकमेकांशी जवळीक निर्माण करणारे आहे आणि हे नाते पैगंबरांनी केवळ मुस्लिमांपुरतेच मर्यादित ठेवले नाही. जर कुणाचा शेजारी उपाशी असेल तर असा मानव मुस्लिम होऊच शकत नाही. मग तो शेजारी कोणत्याही जातीधर्माचा का असेना. प्रत्येकाने आपल्या शेजाऱ्याची चिंता करावी. म्हणजे एखाद्या वस्तीतली सारी माणसं एकमेकांचे शेजारी आणि त्या वस्तीला लागून दुसऱ्या वस्तीचे लोक त्या वस्तीचे शेजारी होतील. याचा विस्तार होत एका राष्ट्राचेसारे नागरिक आणि राष्ट्राला लागून असलेल्या राष्ट्राचे सारे नागरिक एकमेकांचे शेजारी होतील. लोकांशी चांगलं बोलणं, त्यांना क्षमा करणं, कुणास पाहताना स्मितहास्य करणं, आपल्यापासून दुसऱ्याला नुकसान होईल असे वर्तन न करणं, रस्त्यातून त्रासदायक वस्तू बाजूला सारणं अशी परोपकारी कामं म्हणजे ईश्वराच्या (अल्लाहच्या) उपासना आहेत. आपसातल्या संबंधांमध्ये आपुलकीचा व्यवहार करणं, विधवा स्त्रीची मदत करणं, गोरगरीब, गरजू, वंचित, पीडितांच्या हक्कासाठी झटणं हीदेखील अल्लाहची उपासनाच आहे. एवढंच नव्हे तर एकदा पैगंबर मुहम्मद (स.) म्हणाले, आपसातले संबंध जोपासणं ही श्रेष्ठ उपासना आहे.

समता व बंधुता या दोन वैश्विक तत्त्वांवर आधारलेली सद्वर्तन आचरणाची इस्लामची जीवनपद्धत पैगंबरांनी आपल्या वचनांतून अनेक ठिकाणी जाहीर केलेली आहे.

पैगंबर मुहम्मद (स.) म्हणतात, दुसऱ्याच्या अंत:करणात प्रेम निर्माण होईल अशा तऱ्हेने आचरण ठेवा. तुमचा कट्टर शत्रू असला तरीही त्याच्याशी प्रेमाने वागा. तुमच्या हृदयात द्वेषबुद्धीस थारा देऊ नका. अत्यंत सोप्या व साध्या पद्धतीने जीवन जगणं, लग्न कार्य करणं, गाजावाजाला प्रतिबंध पैगंबरांनी घातले आहेत. सावकारी, लाचखोरी, व्यसनाधिनता, व्यभिचार, वेश्याव्यवसाय या सर्व बाबींस पैगंबरांनी मनाई केली आहे.

समाजातील धर्मगुरू, राजकीय नेते, हाजी लोक यांना एकत्र येऊन पैगंबर मुहम्मद (स.) यांचे विचार आणि आचार तळागाळातील सर्व मानवांपर्यंत पोहचविणे ही आजच्या काळाची गरज आहे. ◆◆◆

निकाह वासनाशक्तीला बेलगाम होण्यापासून वाचवतो

(पान ४ वरून) कोणी धनसंपत्ती पाहतो, कोणी वंशप्रतिष्ठेचा विचार करतो, तर कोणी तिच्या रूपसौंदर्यावर भाळून तिच्याशी विवाह करतो. आणि कोणी तिची धर्मपरायणता पाहतो. प्रेषित हजरत मुहम्मद (स.) यांनी समस्त मुस्लिमांना ताकीद केली आहे की खरी गोष्टी जी पाहण्याची आहे ती म्हणजे स्त्रीचे धार्मिक प्रवृत्ती आणि तिची ईशपरायणता. याखेरीज इतर सर्व गुणवैशिष्ट्ये तिच्यात असतील तर अतिशय उत्तम, पण धार्मिकतेला दृष्टीआड करणे आणि केवळ धनसंपत्ती, तिचे रूपसौंदर्य, तिचा सामाजिक दर्जा, यांच्याच आधारावर विवाह करणे, हे ईमानधारकाचे काम नव्हे. प्रेषितांनी सांगितले की स्त्रियांशी त्यांच्या सौंदर्यामुळे विवाह करू नका. संभवत: त्यांचे सौंदर्य त्यांचा सर्वनाश करेल. त्यांच्या धनवान असल्यामुळे त्यांच्याशी विवाह करू नका, शक्य आहे त्यांची धनसंपत्ती त्यांना गर्वोन्नमत्त करून टाकील. किंबहुना धर्माच्या आधारावर त्यांच्याशी विवाह करा. काळ्या रंगाची दासी जर धर्मपरायण असेल तर ती अल्लाहच्या नजरेत गोऱ्या उच्चकुलीन स्त्रीपेक्षा अधिक चांगली आहे. ◆◆◆

मुस्लीम कोठे मागे पडतात?

(पान २ वरुन) सरासरी ४५९ रुपये आहे. या राज्य सरासरीतील पोटभेद आपण पाहू. ओबीसींची सरासरी मिळत ४०३ रु. आणि उच्चवर्णीयांची सरासरी मिळकत ५९३ रु. (राज्यातील हिंदू पगारदारांची एकंदर सरासरी कमाई ४८३ रु.). म्हणजे मुस्लीम इथे मागास आहेत, हे लक्षात येते. असे का होते? महत्त्वाचे कारण मुस्लीम समाजातील शिक्षणाची कमतरता, हेच दिसेल. सन २०१४ मध्ये मुस्लीम मुलामुलींचे माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक विद्यालयांतील प्रवेश-प्रमाण हिंदूंपेक्षा कमी होतेच; पण अत्यंत विदारक फरक उच्च शिक्षणाच्या बाबतीत दिसून येतो : हिंदू ४३ टक्के, मुस्लीम १४ टक्के. म्हणजे तिपटीने कमी. एक मात्र खरे की, जे कोणी मुस्लीम उच्च शिक्षणापर्यंत जाऊ शकत आहेत, ते दर्जेदार शिक्षणसंस्थांत शिकत आहेत, असेही दिसून येते. खासगी अनुदानित किंवा विनाअनुदान संस्थांकडे मुस्लिमांचा कल हिंदूंपेक्षा अधिक आहे, असे सांख्यिकीय समीकरणांतून दिसते. अल्पसंख्याक दर्जा असलेल्या शिक्षणसंस्था राज्यात वाढल्या, तर मुस्लिमांना दर्जेदार शिक्षण मिळण्यास मदतच होते, असे अनेक वर्षांच्या अनुभवातून दिसून आले आहे. शिक्षणाचे माध्यम इंग्रजीच असावे याकडे या मुस्लीम अल्पसंख्याक शिक्षणसंस्थांचा (आणि पर्यायाने समाजाचा) कलही मोठया प्रमाणावर दिसतो. इंग्रजी शाळांत जाणाऱ्या मुस्लीम मुलांचे प्रमाण ८४ टक्के असून हिंदू मुलांचे प्रमाण ६३ टक्के आहे. म्हणजे असे म्हणता येते की, खासगी, इंग्रजी शाळांमधील शिक्षण घेण्यात मुस्लीम समाजातील विद्यार्थी-विद्यार्थिनी अग्रेसर आहेत. पण समस्या ही आहे की, शिक्षणापासून दूर राहिलेले मुस्लीम विद्यार्थी-विद्यार्थिनी हे संख्येने अधिक आहेत. याचा अर्थ, मुस्लीम समाजात अंतर्गत विषमता पराकोटीची आहे. उच्च-उत्पन्न गटातील मुस्लिमांना दर्जेदार, खासगी शिक्षण सहज घेता येते, व्यवसाय शिक्षणातही अव्वल संस्थांत हे विद्यार्थी जातात.. पण हे सारे, त्या समाजातील बहुतेकांना मिळत नाही.

अल्पसंख्य शिक्षणसंस्था आहेत हे खरे, पण मुस्लीम विद्यार्थी-विद्यार्थिनींमध्ये गळतीचे प्रमाणही मोठे आहे. माध्यमिक शाळेपर्यंतच (इयत्ता आठवीपर्यंत) ६८ टक्के मुस्लीम मुले-मुली शिक्षण सोडतात. हिंदूंमध्ये हेच प्रमाण ५१ टक्के आहे. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक (आठवी ते बारावी इयत्तांमध्ये) ५८ टक्के मुस्लीम मुला-मुलींची गळती होते, परंतु हेच प्रमाण हिंदूंमध्ये कमी (३४ टक्के) आहे. शिवाय, जे काही मुस्लीम विद्यार्थी बारावी उत्तीर्ण होतात, त्यांच्यापैकी अवघे ४२ टक्के पुढे उच्चशिक्षण घेऊ लागतात.

अभ्यासकांसाठी अधिकृत रीत्या उपलब्ध असलेल्या सर्वात अलीकडच्या आकडेवारींतून निघालेले हे निष्कर्ष, महाराष्ट्रातील मुस्लिमांचे आर्थिक दुखणे काय आहे, याचा निर्देश करणारे आहेत. हिंदूंपेक्षा राज्यातील मुस्लीम समाजात गरिबी अधिक आहे. परंतु अनुसूचित जाती वा जमातींत गरिबीचे प्रमाण जितके आढळते, त्यापेक्षा मुस्लीम समाजात तुलनेने कमी आढळते. हेच भांडवली मालमत्तेच्या (उत्पादन-साधनांच्या) मालकीबाबत : हिंदूंपेक्षा मुस्लिमांकडे ही मालकी कमी, पण अनुसूचित जाती/ जमातींपेक्षा अधिक. पण सर्वच अन्य समाज घटकांपेक्षा मुस्लीम खरोखर मागे पडतात, ते शिक्षणात. त्यांचे गळतीचे प्रमाण राज्यात जास्त आहे. (परिणामी) सरकारी नोकऱ्यांतील मुस्लिमांचे प्रमाणही फार कमी आहे. खासगी क्षेत्रापैकी अनौपचारिक क्षेत्रातील मजुरीच्या नोकऱ्यांवरच त्यांना गुजराण करावी लागते, म्हणजेच सामाजिक सुरक्षेसाठी ज्या वेतनाधारित तरतुदी असतात त्यांच्या अभावी, या समाजाला मोठया प्रमाणावर असुरक्षितच राहावे लागते. पगारी नोकरी जरी मिळाली तरी (शिक्षणाअभावी) हलकीसलकी आणि कमी पगाराची कामेच मुस्लिमांच्या वाटयास येतात. अशा वेळी शिक्षणावर विशेष भर देणारे आणि नोकऱ्या, रोजगार यांकडेही लक्ष पुरवणारे सर्वकष अल्पसंख्याक धोरण सरकारने आखणे गरजेचे ठरते. ◆◆◆

हिंद एज्युकेशन सोसायटी कोल्हापूर संचलित

मौलाना अबुल कलाम आझाद उर्दू हायस्कूल और ज्युनिअर कॉलेज सरनाईक वसाहत, जवाहर नगर कोल्हापूर.

कोल्हापूर शहर में माध्यमिक से उच्च माध्यमिक तक उर्दू और अंग्रेजी भाषा की बेहतरीन तालिम देनेवाली एकमात्र संस्था है।

लगातार १० वी और १२ वी कक्षा का निकाल १००%

बाबासाहेब इ. मुल्ला, सेक्रेटरी
हाजी शौकत ता. मुजावर, उपाध्यक्ष
उस्मान ह. मुकादम, मुख्याध्यापक
कासिम इ. नदाफ, उपाध्यक्ष - शाळा समिती
हाजी नुरमहंमद (बाळासाहेब) म्ह. सरखवास, अध्यक्ष
मकतुम अ. देसाई, अध्यक्ष - शाळा समिती

आपके बच्चोंके उज्ज्वल भविष्य के लिए हमारे स्कूल में आज ही दाखिला लिजीए।

संपर्क : 8329663987, 9834446778

CITY COSMETIC | LASER | HAIR TRANSPLANT CENTER

स्मार्ट दिसूया.. स्टाईलमध्ये जगूया!

लेसर थेरेपी
- चेहऱ्यावरील डाग, काळपटपणा, वांग, व्रण, मुरुमाचे डाग घालविणेसाठी वॅक्सिंग व थ्रेडिंग पासून कायमस्वरुपी मुक्ती.
- चेहऱ्यावरील, शरिरावरील अनावश्यक केस वेदनाविरहीत घालविणे.
- चेहरा तजेल बनविण्यासाठी केमिकल पिल्स, व्यामपायर फेशियल, मिसो थेरेपी, लेसर फेशियल

लठ्ठपणासाठी सर्व पद्धतीचे उपचार
- संपुर्ण बॉडी ॲनॅलिसिस करुन योग्य डाएट मार्गदर्शन
- मशिनद्वारे चरबी कमी करणे.
- चरबी कायम स्वरुपी घालविणेसाठी शस्त्रक्रिया.

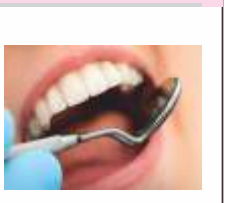

सर्व प्रकारचे दातांचे विकार तपासणी, उपचार व कॉस्मेटीक डेंटीस्ट्री

केसांच्या समस्या व उपचार
- स्त्री व पुरुषांच्या केसांच्या सर्व समस्यांवर सर्व प्रकारच्या उपचार पद्धती
- टक्कल पडलेल्या पुरुषांसाठी हेअर ट्रान्सप्लांट सर्जरी

उत्तम प्रतिचे सलॉन व स्पा..
- सर्व प्रकारचे हेअर कट, हेअर कलर, हाईलाईट्स, फेशियल, मेनिक्युअर, पॅडिक्युअर, मसाज व स्टीम.

कॉस्मेटीक शस्त्रक्रिया
- चेहऱ्याचे, नाकाचे व स्तनांचे सौंदर्य वाढविण्यासाठी सर्व प्रकारच्या कॉस्मेटिक सर्जरी

In Association with BAJAJ FINSERV

0% INSTANT & EASY Monthly Instalments

For the first time in Kolhapur & exclusive At our center
ONE TIME PAYMENT OR EASY EMI'S CHOICE IS YOURS!

सिटी कॉस्मेटिक लेसर हेअर ट्रान्सप्लांट सेंटर

सिटी हॉस्पिटल शेजारी, ८ वी गल्ली, मेन रोड, राजारामपूरी, कोल्हापूर.

अपॉईंटमेंटसाठी संपर्क : 86698 00800

MAI HYUNDAI

GHATGE GROUP

हेड ऑफिस : 517 ई, जुना पुणे-बेंगलोर रोड, जीपीटी कॉम्प्लेक्स, कोल्हापूर. फोन : 0231-2536832

मानव समाज व अनेकेश्वरवाद

सर्वश्रेष्ठ अल्लाहचे (ईश्वराचे) मानवावर इतके उपकार आहेत की, त्यांचा सुमार करता येणार नाही. त्याने आम्हास एकमेव ईश्वराचीच भक्ती करण्याची बुद्धी व केवळ एकाच सर्वश्रेष्ठ शक्तीची उपासना करण्याची समज दिली, याबद्दल आपण त्याचे उपकार मानायला हवे. ईश्वरीय गुण, त्याचे अधिकार, त्याचे हक्क ईश्वराशिवाय इतर कोणासही प्राप्त नाहीत व त्याच्या शिवाय इतर कोणीही आराध्य नाही अशी श्रद्धा बाळगणे म्हणजे विवेक बुद्धीस मिळालेले सर्वश्रेष्ठ वरदान होय. याच विषयावर पुढे खुलासेवार चर्चा करण्यात आली आहे.

शिर्क म्हणजे अनेकेश्वरवाद : यामुळे मानव समाज विभक्त होऊन माणसे एकमेकांपासून दुरावली जातात. अनेकेश्वरवादी एक-दोन श्रद्धाशक्तीने संतुष्ट होत नाहीत. जगाच्या छोट्या छोट्या टापूत राहणारे अनेकेश्वरवादी दोन-चार आराध्य शक्तींवर सहमती न दर्शविता प्रत्येक मानवी गट वेगळ्या श्रद्धाशक्तींची निवड करतो व त्याही कालानुरूप बदलत जातात. सारांश, अनेकेश्वरवाद मानवांना एकत्र येऊ देत नाही. मानवी समूह निरनिराळ्या जाति, जमाती, वंश, भाषा, वर्ण व देशांत विभागले जातात. त्यांच्या आपसातला विरोध, द्वेष व शत्रुत्वाचे रूप धारण करतो. एक समूह दुसऱ्या समूहास त्याच्या मानवी हक्कापासून वंचित करण्याचा प्रयत्न करू लागतो. सर्वत्र अन्याय व अत्याचाराचे वातावरण निर्माण होऊ लागते. जगात सर्वत्र रक्तपात व हिंसेच्या घटना घडू लागतात. युध्दाग्नी पेट घेतो व रक्ताचे पाट वाहू लागतात. जागतिक शांतता नष्टप्राय होते. बारकाईने अभ्यास केल्यास जगातील सर्वच युद्धांस अनेकेश्वरवाद या ना त्या स्वरूपात कारणीभूत ठरले आहे, असे दिसून येते. अनेकेश्वरवादाच्या विवादामुळेच अनेकदा युद्धजन्य परिस्थिती निर्माण झाली आहे.

एकेश्वरत्वाने संघटित समाजाची निर्मिती होते. एकेश्वरत्वाने मानव समाज संघटित होतो. लोकांमध्ये एकता व जवळीक निर्माण होते. ते सर्व एकाच पालनकर्त्या ईश्वराची कृतज्ञतापूर्ण आराधना करण्यास एकत्र येतात. जेव्हा

लोक अनेकेश्वरवादापासून अलिप्त होऊन शुद्ध भावनेने एकाच सृजनकर्त्याला आराध्य मानून एकमेकांजवळ येतात, तेंव्हा निश्चितच एक सशक्त समाज निर्माण होतो. लोकांमध्ये एकतेची भावना जागृत होते. ते एकमेकांचे मित्र बनतात व त्यांच्यात बंधुभाव निर्माण होतो. इतिहास साक्ष आहे की, एकेश्वरावरील श्रद्धेव्यतिरिक्त दुसऱ्या कोणत्याही भावनेने लोकांना एकत्रित करता आलेले नाही. ईश्वर विश्वव्यापी आहे व त्याच्याशिवाय इतर कोणीही आराध्य होऊ शकत नाही, हीच दृढ श्रद्धा सर्व मानवांना एकत्र आणू शकते. एकेश्वरत्व एका सशक्त समाजाची निर्मिती करू शकतो, हे एक निर्विवाद सत्य आहे. कधी कधी असेही निदर्शनास येते की, लोक एकेश्वराचे तत्त्व मान्य करतात, मात्र त्यांच्यात आपसात एकतेचा अभाव असतो, ते एकमेकांशी शत्रुत्वाने वागतात. याचे कारण असे की, त्यांच्यातील अनेकेश्वरवादावरील श्रद्धा सुप्तावस्थेत अस्तित्वात असते. सर्व मानवजातीस सर्व काळांत सदासर्वदा संघटित जीवन जगण्यासाठी एकेश्वरवादाचा पाया मजबूत करून त्याचा अवलंब करणे आवश्यक आहे.

मानवासाठी ईश्वरीय मार्गदर्शन : ईश्वराने प्रेषित मुहम्मद (स.) व कुरआनद्वारे मानवी जीवनाच्या सर्वच क्षेत्रांबाबत इतके परिपूर्ण मार्गदर्शन केले आहे की, मनुष्याला इतरत्र मार्गदर्शन शोधण्याची गरजच उरलेली नाही. ज्या लोकांना समाधानकारक मार्गदर्शन प्राप्त होत नाही, ते परिपूर्ण समाजव्यवस्था उभारू शकत नाहीत. ते परिस्थितीने विवश होऊन काही काळानंतर विखुरले जातात व त्यांची एकेश्वरावरील श्रद्धा खिळखिळी होऊन ते बहकले जातात. त्यांच्यात आपसात ताटातूट निर्माण होते. प्रेषित मुहम्मद (स.) व कुरआन यांच्याकडून त्यांना परिपूर्ण मार्गदर्शन प्राप्त होत राहिले तर कोणत्याही परिस्थितीत व कोणत्याही काळात त्यांच्यात विभाजन होण्याची शक्यता राहत नाही. मात्र लोकच जर अज्ञानी असतील किंवा मानसिक विकृतीमुळे ते स्वतःच उपलब्ध ज्ञानात आपल्या बुद्धिनुसार/इच्छेनुसार कमी जास्त फेरबदल घडवून आणत असतील व त्यालाच योग्य मानण्याचा दुराग्रह करीत असतील, तर ते निश्चित बहकले जातील व मार्गभ्रष्ट होतील.

मनुष्य केवळ पालनकर्त्या ईश्वरास उत्तरदायी आहे : एकेश्वरावर लोकांची अढळ श्रद्धा कायम राहावी, त्यांचे मनोबल स्थिर राहावे व त्यांनी सरळ मार्गाचा अवलंब करावा यासाठी त्यांच्या ठायी विश्वास निर्माण करायला हवा की, मरणोपरांत त्यांच्या कर्मांची पडताळणी व हिशोब केवळ ईश्वरच करणार आहे. ईश्वरच मनुष्याचा भाग्यविधाता आहे व तोच मरणोपरांत जगाच्या अंतानंतर मानवास त्याच्या कर्मानुसार मोबदला देणार आहे, अर्थात स्वर्ग वा नरकात प्रवेशाचा आदेश देणार आहे. ईश्वराशिवाय दुसरा कोणीही त्याच्या पुण्य व पाफत्यांचा मरणोपरांत हिशोब घेणार नाही व मरणोपरांत मिळणारे सुखद वा दुःखदायी अनंतकालीन जीवन ईश्वरच प्रदान करणार आहे. या तत्त्वांवर दृढ विश्वास निर्माण झाल्यास मनुष्य सदाचाराचा मार्ग स्वीकारेल व समाज संघटितपणे जीवन व्यतीत करील. मात्र जे लोक ईश्वराव्यतिरिक्त इतर शक्तीसुद्धा या त्यांच्या ऐहिक गरजा व मनोकामना पूर्णत्वास नेऊ शकतात व जगाच्या अंतानंतर न्याय - निवाड्याच्या दिवशीही ते साहाय्यक सिद्ध होऊ शकतील, असा विश्वास बाळगतात, ते निश्चितच मार्गभ्रष्ट आहेत असे मानायला हवे.

एकेश्वरत्वाची उच्चतम प्राप्ती : सामाजिक एकता सबळ व दीर्घकालापर्यंत अस्तित्वात राहावी म्हणून ईश्वराने काही कर्तव्ये माणसाकरिता अनिवार्य केली आहेत. पहिले (अनिवार्य) कर्तव्य म्हणजे नमाज. जगातील सर्व मुस्लिमांनी दिवसातून पाच वेळा नमाज अदा करायला हवी. जगाच्या पाठीवर कुठेही निवास करणाऱ्या मुस्लिमाने पश्चिमाभिमुख (किबलाकडे तोंड करून) होऊन नमाज अदा करावी, असा आदेश आहे. काबा हे केंद्र आहे व जगातील सर्व मुस्लिम त्याच दिशेकडे तोंड करून उभे राहतात. कंबरेपर्यंत वाकतात (रुकू करतात), नतमस्तक होतात (सजदा करतात) व गुडघ्यावर बसतात (कायद्यात बसतात). संपूर्ण जगातील बहुतांश मुस्लिम दिवसातून पाच वेळा नियमितपणे नमाज अदा करतात. एकतेचे हे मनोहारी दृश्य इस्लामशिवाय इतर कोणत्याही धर्मात वा पंथात पाहायला मिळत नाही. पाचही वेळा मुस्लिमांनी शिस्तबद्ध पद्धतीने एका पंक्तीत उभे राहून एकत्रितपणे नमाज अदा करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. मात्र तो जर एकटा असेल तर त्यास एकटे नमाज पढण्याची मुभा आहे. मात्र एकत्रितपणे एका इमामाच्या पाठीमागे शिस्तबद्धपणे उभे राहून नमाज पढण्यास अधिक प्राधान्य देण्यात येते. म्हणून दोन मुस्लिमांना नमाज अदा करावयाची असल्यास, तिला एकतेचे स्वरूप देण्याकरिता एकाने नमाजाचे नेतृत्व करावे (इमामत करावी) व दुसऱ्याने मागे उभे राहून त्याचे अनुकरण करावे,असे आदेश देण्यात आले आहेत. ◆◆◆

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवांना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !
Mandar S. Hasabnis
Mob : 9823276346
SUSMITA Healthcare
We Deals In Cardiac Surgers Instruments & Machines
Office
Shop No. 6, 1st Floor, Empire Tower, Dasara Chowk, Kolhapur. Ph : 2646356
Residence
Amar Vikas Sahakari Grihanirman Sanstha, Plot No. 43, New Vashi Naka, Kolhapur. Ph. (0231) 2323526, Mob : 9823276346

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवांना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !
मा. विजय सुर्यवंशी
नगरसेवक को.म.न.पा.
(गटनेता भाजप)
भाजपा-ताराराणी आघाडी मित्र पक्ष

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवांना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

मा. राज ठाकरे
अध्यक्ष, महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना
श्री. राजू दिंडोर्ले
नगरसेवक को.म.न.पा.

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !
सामाजिक कार्यकर्ते

इसाक पाथरवट
Mob : 9822786600
सामाजिक कार्यकर्ते

फिरोज आटपाडे
Mob : 8483901062

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !
सादिक अल्लाबक्ष बागवान 8087378181
बडेभाई
जावेद अल्लाबक्ष बागवान 9096502986
▸ सादीक अल्लीभाई बागवान
▸ सादीक अल्लीभाई बागवान अँड कंपनी
▸ सादीक अल्लीभाई बागवान अँड ब्रदर्स
▸ व्हेजीटेबल कमिशन एजंट

अल्लाबक्ष अमिनभाई बागवान (बडेभाई)

सादिक अ. बागवान

जावेद अ. बागवान

अमानुल्ला अ. बागवान
शाळा नं. ८ व ४४ युनिट नं. २, शाहू मार्केट यार्ड, कोल्हापूर.

इस्लाम धर्माची शिकवण काय सांगते?

इस्लाम धर्म हा एक अब्राहमिक धर्म असून देवाच्या एकत्वावर या धर्माची श्रद्धा आहे. या धर्माची स्थापना हजरत मुहम्मद पैगंबर यांनी ६१० साली सौदी अरेबियाच्या मक्का या शहरात केली. इस्लाम धर्माचे पालन करणाऱ्या लोकांना मुसलमान म्हटले जाते. त्यांची जगभरातील संख्या आजमितीस साधारपणे १६० कोटी (जगाच्या एकूण संख्येच्या २३ टक्के) आहे. लोकसंख्येनुसार (ख्रिश्चन धर्मानंतर) जगातील हा दुसरा सर्वांत मोठा धर्म आहे. यातील १८ कोटी मुसलमान भारतात आहेत व भारत जगातील तिसऱ्या क्रमांकाचा मुस्लीम लोकसंख्येचा देश आहे. एक मुस्लिम म्हणजे इस्लामिक धर्माचे अनुयायी म्हणून ओळखले जाते.

मुसलमानांचा असा विश्वास आहे की त्यांचा पवित्र कुरआन हा देवाचा संदेश आहे ज्यांचा अर्थ प्रेषित मुहंमद (स) यांच्याकडे आहे.आपण विचारू शकतो की, एक धर्म आहे जो देवाच्या एकतेला आणि मानवजातीच्या एकतेला शिकवते, आणि त्याच वेळी इतर दृष्टिकोनातून सहिष्णू आहे? हे नक्कीच इस्लामचे शिक्षण आहे. खरं तर, इस्लामचा असा अर्थ आहे की ईश्वराच्या एकतेचा संदेश आणि सर्व वंशांच्या बंधुत्वाचा हा मूळ संदेश आहे. जो अल्लाहने मानवी इतिहासाच्या प्रारंभापासून सर्व संदेष्ट्यांना व धर्मांना पाठविले. इस्लाम देवाच्या एकतेच्या आणि सर्व मानवजातीच्या बंधुत्वाच्या या शिकवणीची देखभाल करते. मुसलमान त्यांचे धर्म इस्लामला संबोधतात आणि अरबी शब्द इस्लामचा अर्थ अल्लाहच्या अधीन राहून शांती मिळवणे होय. मुसलमान हा शब्द इस्लामच्या नावावरून बनलेला एक विशेषण आहे आणि ज्याचा अर्थ अल्लाहच्या अधीन राहून स्वतःमध्ये शांती आहे. इस्लामवासी एक, चिरंतन देवावर विश्वास ठेवतात, ज्याने आकाश आणि पृथ्वी निर्माण केली आहे आणि अस्तित्वात असलेले सर्व. अरबीमध्ये, देव अल्लाह म्हणून ओळखला जातो. पवित्र कुरान हे इस्लामचे उघड आणि पवित्र शास्त्र आहे. ◆◆◆

इस्लामचा भारत प्रवेश...

सध्या भारतात हिंदू धर्मीयांनंतर इस्लाम हा दुसरा सर्वाधिक प्रचलित धर्म आहे. २०११ साली झालेल्या जनगणनेनुसार तत्कालीन लोकसंख्येच्या १४ टक्क्यांहून अधिक इस्लाम धर्म मानणारे लोक भारतात होते. भारतात वायव्येकडून इस्लामी आक्रमणे सुरू होण्यापूर्वीच दक्षिण भारताच्या किनारपट्टीवर सातव्या शतकाच्या सुरुवातीस आलेल्या अरब मुस्लीम व्यापाऱ्यांच्या संबंधांमुळे इस्लामचा प्रवेश झाला. वस्तुत: इस्लामपूर्व काळातही अरबी व्यापारी मलबार किनारपट्टीवर व्यापाराच्या हेतूने येत आणि त्यापकी काही जण किनारपट्टीच्या परिसरात स्थायिकही झाले. अनेक अरब व्यापाऱ्यांनी केरळमधील हिंदू स्त्रियांशी विवाहही केले. या अरब-मल्याळी विवाहातून जन्मलेल्या संततीस मोपला, मप्पिलास किंवा महापिल्ले असे नाव पडले. पुढे सातव्या शतकाच्या साधारण मध्यावर, इस्लाम धर्म स्थापनेनंतर इस्लाम कबूल केलेल्या अरबी व्यापाऱ्यांमार्फत भारतीय प्रदेशात इस्लामचा प्रथम प्रवेश झाला. हे अरब व्यापारीच भारतातले पहिले इस्लाम प्रचारक.

स्वाभाविकच त्यापूर्वी मलबारात स्थायिक झालेल्या अरबांनी आणि त्यांच्या पुढच्या मोपला वंशजांनी मलबारात आलेल्या मुस्लीम अरबांशी जवळीक असल्याने प्रथम इस्लाम धर्म स्वीकारला. केरळमधील चेरमाण जुम्मा मशीद इ.स. ६२९ मध्ये मलिक दिनारने बांधली. केरळानंतर भारतात इस्लामचा प्रवेश सिंधमधून ७१२ साली मुहम्मद बीन कासिम याच्या आक्रमणातून झाला. त्याच्या अरबी सनिकांद्वारे इस्लाम प्रसार झाला. आठव्या शतकाच्या उत्तरार्धात बहरीन आणि पशयातले अरब मुस्लीम व्यापारी गुजरातच्या भरूच परिसरात येऊ लागले आणि इस्लाम गुजरातेत रुजला. दहाव्या शतकाच्या पूर्वार्धात गझनवीद साम्राज्याच्या मुहम्मदने पंजाबवर १७ वेळा आक्रमणे केली. त्यावेळी त्याचे काही सैनिक पंजाबात स्थायिक झाले आणि इस्लामचा प्रसार झाला. पुढे बाराव्या शतकाच्या अखेरीस अफगाण योद्धा मुहम्मद घोरी याच्या आक्रमणातून दिल्लीची मुस्लीम सल्तनत उभी राहिली. इ.स.१२१० ते १५२६ या काळात एकूण पाच वंशांच्या मुस्लीम सल्तनतचा अंमल दिल्लीवर झाला. या सल्तनतींमुळे बहुतेक सर्व उत्तर हिंदुस्थानात इस्लाम धर्म फैलावला. ◆◆◆

हदीस म्हणजे काय?

जगभरातील मुस्लीम पंडित कुराण नंतर सर्वात पहिली प्राथमिकता हदीसलाच देतात. कारण पवित्र कुरणाच्या नंतर मुसलमानाच्या जवळ धर्मशास्त्राचा दुसरा आधार म्हणजे प्रेषित मुहम्मद पैगंबर यांची वचने आणि कृती, ज्यांच्या संग्रहाला हदीस असे म्हटले जाते.

हदीस हा शब्द मुळचा अरबी भाषेतला. ज्याचा ढोबळ अर्थ वचन असा होतो. इस्लामच्या परिभाषेतील हदीस चा अर्थ प्रेषितांची वचने, कृती अथवा कार्ये. म्हणजेच, पैगंबर मुहम्मद यांनी ४० वर्षांच्या आयुष्यात अल्लाहच्या वतीने प्रेषित म्हणून नियुक्ती झाल्यानंतर देहान्तापर्यंत ते ज्या गोष्टी बोलले, ज्या गोष्टी त्यांनी इतरांना सांगितल्या आणि ज्या कृती इतर लोकांनी त्यांच्या समोर केल्याअसता त्याला सहमती दर्शवली, त्या गोष्टींना हदीस असे म्हणतात. हा झाला हदीस चा शब्दशः अर्थ.

मुळ कुरणात हदीस या शब्दाचा अनेक ठिकाणी उल्लेख आला आहे. त्यातून या मुळ अर्थाच्या सुसंगत राहून हदीस चे अनेक अर्थ अपेक्षित असल्याचे दिसून येते. ते समजून घेण्यासाठी कुराणातील काही आयती उदाहरणा दाखल पहा–

१. हदीस या शब्दाचा वापर कुराण या अर्थाने– तर हे पैगंबरा, जे लोक माझ्या या हदीस ला पाखंड म्हणतात त्यांना तू आपापल्या स्थितीवर सोडून दे. त्यांस मी पाहून घेईन. आम्ही त्यास जाणीवही होणार नाही अशा रीतीने नरकाग्निकडे ओढीत जाऊ. (सुरह–कलम, आयत क्र. ४४)

या आयतीत ईश्वराने आपल्या कुराणासाठी कुराणासच हदीस म्हणून संबोधले आहे. येथे हदीस या शब्दाचा वचन किंवा आज्ञा या अर्थाने वापर केल्याचे कळते. कारण कुराण ही अल्लाहचीच आज्ञा आहे म्हणून अल्लाहने येथे कुराणाला कुराण असे न म्हणता हदीस असे संबोधले आहे.

२. हदीस या शब्दाचा वापर बातमी या अर्थाने– काय तुम्हास मुसा ची हदीस आली? (सुरह–ताहा, आयत क्र. ९) येथे अल्लाहने हदीस या शब्दाचा वापर बातमी या तत्कालीन प्रचलित अर्थाने केला आहे.

३. हदीस या शब्दाचा वापर साधारण वार्तालाप या अर्थाने– जेव्हा प्रेषितांनी त्यांच्या पत्नीला एक गोपनीय गोष्ट सांगितली (सुरह–तहरीम, आयत क्र. ३) येथे प्रेषितांनी त्यांच्या पत्नीशी जे बोलणी केली ती सांगण्यासाठी अल्लाहने हदीस हा शब्द वापरला आहे. कारण हदीस चा शब्दशः अर्थ बोलणे असाही होतो. हदीसचा अभ्यास केलेले पंडित म्हणतात, अशी कोणतीही गोष्ट की जी प्रेषितांशी संबंधित आहे, जसे की त्यांचे बोलणे, त्यांच्या आज्ञा, त्यांच्या कृती, त्यांचे एखाद्या गोष्टीवरील मौन, त्यांची वागण्याची पद्धत, त्या प्रत्येक गोष्टीला हदीस म्हटले जाईल.

इस्लामी परंपरेतील हदीस चे स्थान:

इस्लामचा मूलाधार असलेल्या कुराण मध्ये जीवनात येणारी प्रत्येक समस्या, आणि तिचे समाधान सांगण्यात आले आहे. प्रेषितांच्या जीवनकाळात आलेल्या प्रत्येक आदेशाला संकलित करून कुराण बनले आहे. आम्ही कोणाही वस्तूबद्दल लिहिण्यात कोताई केलेली नाही. (सुरह–अल–अनआम, आयत–३८)

पण कुराणात ज्या अनेक विषयावर आज्ञा आहेत त्या सर्व संक्षिप्त पद्धतीने आल्या आहेत. आणि अर्थात त्यांच्या विस्तृत व्याख्या करण्याची जबाबदारी अल्लाहने पैगंबर यांच्याकडे सोपवली आहे. (आणि आम्ही पैगंबर पाठविले होते तेही) स्पष्ट प्रमाणे व पुस्तके यांच्यासह. (याच तर्हेने) आम्ही तुलाही हे कुराण प्रकटविले आहे. अशासाठी की जे हुकुम लोकांच्या सन्मार्ग दर्शनार्थ त्यांजकडे पाठविले गेले आहेत ते त्यांना तू स्पष्ट करून सांगावेस आणि हे की त्यांनीही त्याचे मनन करावे. (सुरह–अल–नहल, आयत क्र. ४४) या आयतीप्रमाणे, प्रेषित पैगंबर यांनी लोकांच्या समोर कुराणाच्या ज्या व्याख्या केल्या त्या खुद्द अल्लाहच्या मार्गदर्शनानेच केल्या होत्या, त्यात त्यांनी काहीही संकलन केले नाही. म्हणून–आणि तो आपल्या मनेच्छेने बोलत नाही. किंबहुना हे तो जे वाचून ऐकवितो ते दिव्य प्रकटीकरण होय की ते त्याला प्रकट केले जाते (सुरह–अल–नज्म, आयत ३, ४)

या वर उधृत केलेल्या आयतीतून हादीस हा ग्रंथ कुराण इतकाच दैवी असून त्यालाही कुराण इतकेच ईश्वरी अधिष्ठान असल्याचे सिद्ध होते. कुराण समजून घेण्यासाठी हदीस चा अभ्यास करणे अत्यंत आवश्यक आहे. कारण हदीस हीच कुराणाची व्याख्या आहे.

प्रत्येक मुसलमानासाठी हदीस अनिवार्य आहे काय?

इस्लाम हा अल्लाहने प्रेषित यांच्यामार्फत पाठवलेला दीन आहे. या धर्मात गेल्या चौदाशे वर्षाच्या इतिहासात तसूभरही ढवळाढवळ झालेली नाही. कारण त्याच्या रक्षणाची जबाबदारी खुद्द अल्लाहने घेतलेली आहे अशी प्रत्येक मुस्लीम व्यक्तीची अढळ श्रद्धा असते. त्यामुळे प्रेषित यांनी आयुष्यभर ज्या गोष्टी अवलंबिल्या, मग त्या ठराविक महत्वाच्या गोष्टी असोत वा दैनंदिन जीवनातील अनेक गोष्टी, त्या गोष्टी अर्थात हदीस प्रमाणे वागणे हे इस्लाम मानणाऱ्या प्रत्येकाचे आद्य कर्तव्य आहे. दुसरे म्हणजे, फक्त कुराण च्या आधारावर रोजच्या जगण्यातील निर्णय घेता येत नाही. त्यात काही तांत्रिक अडचणी आहेत. उदाहरणार्थ, कुराणात नमाज पढण्याची आज्ञा आहे, परंतु नमाज कसा पढावा, त्याच्या पद्धती कोणत्या, कोणत्या वेळी नमाज पढावा हे सविस्तरपणे कुराणात सांगितलेले नाही. कुराणात जकात देण्याचा आदेश असला तरी त्यात जकात कशी द्यावी हे सांगितले गेलेले नाही. रोजा ठेवण्याचा आदेश असला तरी रोजाची व्याख्या केलेली नाही.

या गोष्टींबद्दल निर्णय करायचा असल्यास पैगंबर यांनी त्यांच्या दैनंदिन जीवनात या गोष्टींची कशी अंमलबजावणी केली हे पाहणे महत्वाचे ठरते. त्या अंमलबजावणी चे वर्णन म्हणजेच एका अर्थाने हदीस आहे. हदीस मध्ये नमाजाची पद्धत, अटी, संख्या या सर्वांबद्दल स्पष्ट माहिती आहे.

हदीस साहित्य–

हदीसचे संग्रह साधारणतः विषयांच्या आधारावर वर्गीकृत करण्यात आले आहेत. जीवनाचा प्रत्येक पैलू, प्रत्येक क्षेत्र या विषयांत अंतर्भूत आहे. या संग्रहाच्या नंतर खूप मोठ्या प्रमाणावर हदीस चे अवलोकन करण्यासाठी साहित्यनिर्मिती झाली. अनेक विषयांचा अंतर्भाव असणारी पुस्तके प्रकाशित झाली. या पद्धतीने विशाल हदीस–साहित्याची निर्मिती झाली आहे, आणि हे साहित्य मुस्लीम देशातच नव्हे तर भारतासारख्याही अनेक देशांत उपलब्ध आहे. हदीस चे खालील सहा विश्वसनीय आणि प्राथमिक संग्रह आहेत, ज्यात एकूण २९,५७८ हदीस आहेत.

सहिह बुखारी: संग्रहकर्ता– अबू अब्दुल्लाह– मुहम्मद– बिन– इस्माईल बुखारी, एकूण ७२२५ हदीस.

२. सहिह मुस्लीम: संग्रहकर्ता– अबुल– हुसैन– मुस्लीम– बिन– अल– हज्जाज, एकूण ४००० हदीस.

३. सुनन तीर्मिजी: संग्रहकर्ता– अबू– इसा मुहम्मद– बिन– इसा– तीर्मिजी, एकूण ३८९१ हदीस.

४. सुनन अबू–दाउद: संग्रहकर्ता– अबू– दाउद सुलैमान– बिन– अशअस साजीस्तानी, एकूण ४८०० हदीस.

५. सुनन इब्ने मजाह: संग्रहकर्ता– मुहम्मद– बिन– याजीद– बिन– मजाह, एकूण ४००० हदीस.

६. सुनन नसाई: संग्रहकर्ता– अबू– अब्दुरहमान– बिन शोएब खुरासानी, एकूण ५६६२ हदीस.

या सहा प्राथमिक हदीस संग्रहांवर आधारित दोन वेगळे संकलित ग्रंथ आहेत. मिश्कात आणि रियाज–उस–सालीहीन. त्यात अनुक्रमे १८९४ आणि ६२९४ हदीस आहेत. ◆◆◆

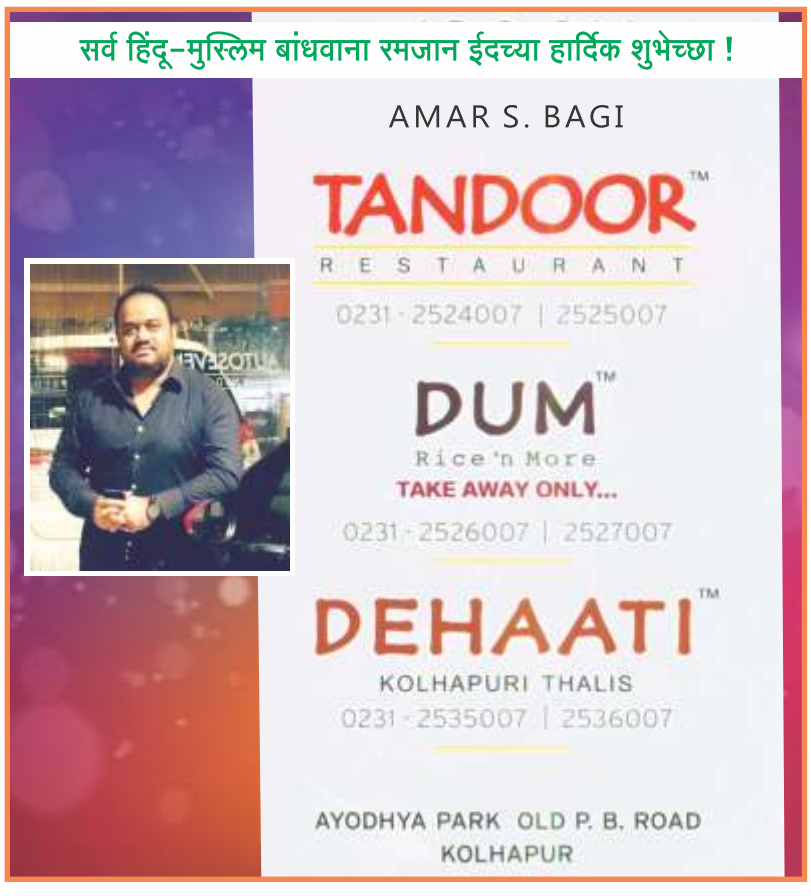

रमजान कुराणचा महिना

ईस्लामच्या पाच तत्वांपैकी एक म्हणजे चंद्रमाच्या, इस्लामिक दिनदर्शिकेच्या नवव्या महिन्यात रमजान दरम्यान उपवास करणे. इस्लाममध्ये विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येक प्रौढ आणि निरोगी पुरुषासाठी रमजान दरम्यान उपवास आवश्यक आहे. परंतु अस्वस्थ, वृद्ध व्यक्ती, गर्भवती आणि पोषित असलेल्या महिलांसाठी ही सवलत आहे. मासिक पाळीतून जात असलेल्या स्त्रियांसाठी आदर्श आहेत परंतु त्यांच्या समाप्तीनंतर देखील उपवास करणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे, पर्यटकांसाठी विश्रांती देखील आहे. उपवास म्हणजे प्रत्यक्षात आत्मशासन होय. या काळात मुस्लिमांना रमजान दरम्यान एक प्रकारचे प्रशिक्षण देण्यात आले आहे जेणेकरून ते वर्षभर उपासनेच्या जीवनाप्रमाणे जीवन जगू शकतील. कुराणानुसार, उपासनेसाठी दोन हेतू आहेत: जीवनात काळजी घ्या आणि त्यासाठी भगवंताचे आभार माना.

रमजान दरम्यान, जेव्हा मुस्लिम धैर्याने चालतात, तेव्हा ते त्यांच्या कामात शुद्ध शुद्धता घेतात आणि प्रत्येक कामात विशेष होतात. कधी खायचे, खाऊ नका किंवा काय करावे आणि काय करू नये, गोष्टींची काळजी घ्या. या व्यतिरिक्त ते उपासनेवर अधिक वेळ घालवतात. त्याचप्रमाणे, कुरान अधिक वाचते आणि गरिबांना अधिक देते. ते अशा प्रकारच्या चेतना आणि आत्म-नियमाने संपूर्ण आयुष्य जगण्यासाठी तयार होतात. उपवास हीच प्रशिक्षण आहे. रमजान दरम्यान संपूर्ण दिवस उपवास केल्यानंतर, त्यांना अन्न आणि पाणी महत्त्व माहित होते. अशा प्रकारे ते स्वतः अल्लाहचे आभार मानतात. अनेक मार्गांनी इफ्तारचा उल्लेख पैगंबरच्या पुढील जीवनाच्या प्रतीक स्वरूपात येतो. उदाहरणार्थ – 'जो रोजा ठेवतात त्यांना निश्चितपणे दोन आनंद मिळतो – प्रथम इफ्तारच्या वेळी आणि दुसऱ्यांदा ते अल्लाहला भेटतात.' त्यावेळी आपल्या जीवनात अल्लाहचे आभार मानणे, त्याचप्रमाणे, बऱ्याच लोकांच्या आयुष्यात आणि अनेक आशीर्वाद आणि आशीर्वादांकरिता आशीर्वाद असणे आपल्यासाठी महत्त्वाचे आहे. उपासनेच्या इतर मार्गांप्रमाणे उपवास देखील बाह्य शारीरिक रूप आहे ज्यास आपण जाणतो. परंतु आपण त्याच्या आंतरिक आध्यात्मिक अर्थाबद्दल विसरू नये. जो रोजा करतात पण चुकीचे करतात, त्यांना रमजान दरम्यान रोजा ठेवण्याचे महत्त्व समजत नाही. नक्कीच त्यांचा संबंध केवळ रोजाच्या बाह्य वास्तवापासूनच आहे. मुहम्मद साहिब यांनी स्पष्टपणे सांगितले आहे की जे हे करतात त्यांना भूख व तहान मिळते. रोजामध्ये आपण आपल्या वाईट सवयींवर नियंत्रण ठेवून नेहमीच चुकीचे करणार नाही याची तयारी करतो. रोजा आपल्याला अल्लाहच्या जवळ आणण्याचे साधन आहे. कुराण स्पष्टपणे सांगते की जो माणूस पवित्रतेने उपवास करीत आहे, नैसर्गिकरित्या अल्लाहकडे येतो. संदेष्टा म्हणतो की रोजा ही दुष्टाची रक्षा करणारे ढाल आहे. इस्लाममध्ये रमजान हा सर्वात पवित्र महिना मानला जातो कारण कुराणच्या महिन्यात हा दावा करण्यात आला होता. म्हणूनच रमजानला कुराणचा महिनाही म्हणतात. रमजान आणि कुराण इस्लामचा कणा आहे. ◆◆◆

जगातील दुसरा सर्वात मोठा धर्म इस्लामची सुरवात कोणी आणि कशी केली ?

इस्लामची स्थापना ही दहशतवादासाठी किंवा हिंसेसाठी झाली नसून मुळात ती जगाला शांतीचा संदेश देण्यासाठी झाली आहे. एखाद्या गोष्टीबद्दल आपण पुर्ण माहीती न घेताच त्यांच्याविषयी मनात काही ही निर्णय घेणे हे कधी पण चुकीचे आहे. इस्लाम हा शब्द जरी आज आपण उच्चारला तरी जगभरात या शब्दाचा संबंध लगेच दहशतवादाशी लावला जातो. असे म्हणतात की प्रत्येक मुस्लिम हा अतिरेकी नसला तरी सापडणारा प्रत्येक अतिरेकी मुस्लिम का असतो? पण असं बोलणाऱ्यांनी आपण ज्या मुस्लिम धर्माबद्दल बोलत आहोत त्याबद्दल थोडी तरी माहीती करून घेतलेली बरी.

इस्लामची स्थापना ही दहशतवादासाठी किंवा हिंसेसाठी झालीच नाही. मुळात ती झाली ती या जगाला शांतीचा संदेश देण्यासाठी झाली आहे. आणि आपण हे लक्षात घेतले पाहिजे की दहशतवादाला कोणता धर्म नसतो. दहशतवादी हे माणुस नसुन राक्षसच म्हणावे लागतील. मग राक्षसांचे कृत्य कधी देवाला आवडले होते का..? पाकिस्तान व अफगाणिस्तानमध्ये चाललेली हिंसा ही इस्लामला सुध्दा मान्य नाही. आणि कोणताही धर्म माणसाला माणसाशी प्रेमाने वागायला शिकवतो. त्यामुळे आपण या लेखात याच इस्लामच्या उगमा बद्दल त्या बाबतचे काही समज गैरसमज जाणून घेणार आहोत.

इस्लामचा उगम :

इस्लामची सुरूवात अर्थात इस्लामचा उगम सौदी अरेबिया मध्ये झाला असे मानले जाते. इस्लामचे पहिले प्रेषित हजरत महंमद पैगंबर यांनी इस्लामची स्थापना केली. महंम्मद पैगंबरांच्या जन्म इ.स. ६०१ मध्ये सौदी आरेबिया येथे झाला. इस्लामच्या मान्यते प्रमाणे त्यांना जिब्राईल या देवदूताने कूराणचे ज्ञान दिले. त्यात त्यांनी त्यांच्या आधी झालेल्या देवाच्या प्रेषितांचे व इतर धार्मिक गोष्टींचे ज्ञान दिले. इस्लाममध्ये असे मानले जाते की अल्ला जो एकच परमेश्वर आहे त्याने त्यांना आपला संदेश जगासमोर मांडण्यासाठी नेमले होते.

प्रथमतः महंम्मद पैगंबरांनी आपले ज्ञान आपल्या जवळच्या लोकांना दिले. नंतर काळानुरूप ते पुर्ण मक्का शहरात पसरले व दिवसेंदिवस त्यांचे अनुयायी वाढू लागले.त्यांच्या विचारांमुळे शेकडोंचा जनसमुदाय त्यांच्याकडे आकर्षित होऊ लागला. अशा तऱ्हेने इस्लामचा प्रचार व प्रसार महंम्मद पैगंबरांनी पुर्ण सौदी आरेबिया व शेजारच्या इतर प्रांतांमध्ये केला.

धर्मगुरूंच्या रोषाला सामोरे गेले :

पैगंबरांनी आपल्या या नव्या विचारसरणीचा प्रचार पुर्ण मक्का शहरात सुरू केला व दिवसेंदिवस त्यांचे अनुयायी वाढत चालले होते. याच काळात त्यांनी मक्का व इतरठीकाणी चालणाऱ्या मुर्ती पुजेला विरोध केला. त्याचबरोबर धर्माच्या नावाखाली चालणाऱ्या अनिष्ठ रूढी परंपरांना विरोध करून एक प्रकारे तेथील कर्मठ धर्मसत्तेला जणू आव्हानच दिले. त्यामुळे त्यांना स्थानिक धर्म पंडितांचा रोष ओढवून घेतला. त्यामुळे मक्का मधील स्थानिक धर्मपंडीतांनी त्यांना व त्यांच्या आनुयांयांना त्रास द्यायला सुरूवात केली. नंतर मग पैगंबरांना व त्यांच्या आनुयांयांना मक्का शहर सोडावे लागले. पैगंबरांनी मक्का सोडून मदीन्याकडे जाण्याचे ठरवले. त्या प्रमाणे त्यांनी व त्यांच्या अनुयांयांनी मदीन्याकडे जाण्याचा निर्णय घेतला. या मक्का ते मदीना दरम्यानच्या पैगंबरांच्या प्रवासाला कूराणमध्ये हिजरी असे म्हटले गेले आहे.

मदिन्यामध्ये जाऊन त्यांनी त्यांची विचारसरणी लोकांमध्ये रूजवायला सुरूवात केली. त्यांचे विचार हे लोकांना पटण्यासारखे असल्यामुळे अरबमध्ये त्यांना माननारा मोठा जनसमुदाय तयार झाला.

महंम्मद पैगंबरांना दोन मुले व तीन मुली होत्या. त्यांच्या मृत्यू नंतर अबूबक्र हे खलीफा झाले.त्यांनी इस्लामचा प्रसार तुर्की, इराक, इराण व अन्य ठीकाणी केला. इस्लाम मध्ये देवाला प्रिय असलेले तीन प्रांत सांगितले गेले आहेत. ते तीन प्रांत म्हणजे अरब, अमन, यमेन यातील अरब म्हणजे सौदी अरेबिया, अमन म्हणजे आपला भारत व पाकीस्तानचा प्रदेश व यमेन म्हणजे इस्त्राईलचा प्रदेश. म्हणजेच इस्लाममध्ये जेवढे अरबस्तानला महत्त्व आहे. तेवढेच आपल्या भारताला ही आहे हे यातुन दिसुन येते.

त्याच बरोबर पैगंबरांना जिब्राईल ने दिलेल्या संदेशांमध्ये परमेश्वराने लोकांसाठी काही नियम नेमून दिले आहेत. या नियमांप्रमाणेच प्रत्येक मुस्लिम व्यक्तीचे आचरण असावे असे मानले जाते. कूराण ने घालुन दिलेल्या या नियमांना शरियत असे म्हटले जाते. या कार्यांना घेऊन जगभरात खुप वाद विवाद चालु आहेत. यामध्ये काही नियम हे अतिशय कडक असुन मानवी हक्कांचे उल्लंघन करणारे आहेत. पण हे नियम त्या काळच्या परिस्थितीला अनुकूल होते. कारण त्याकाळात इतर धर्मात सुध्दा याच पध्दतीचे कडक नियम अस्तित्वात होते.

भारतात इस्लामचा प्रसार :

इस्लामच्या उगमाच्या आधी पासुन सौदी आरेबिया व भारताचे व्यापारी संबंध होते. त्यामुळे भारतात इस्लामचा प्रसार आरेबियन व्यापारी व त्यांच्या बरोबर आलेल्या सुफी संतांच्या प्रभावामुळे झाला. त्यामुळेच इस्लाममध्ये पवित्र मानली जाणारी स्थाने भारतात पण आहेत. त्यामध्ये अजमेर हे एक स्थान होय. त्यामुळे मुस्लिम आक्रमकांनी इस्लाम भारतात आणला हे अर्धसत्य आहे.

आक्रमकांनी भारतात इस्लाम वाढवला पण आणला असे म्हणता येणार नाही कारण तो आधी पासुन भारतात अस्तित्वात होता. इस्लाम आज जगातील दूसऱ्या क्रमांकाचा सर्वात मोठ्ठा धर्म आहे. जगातील प्रत्येक पाच माणसांमागे एक माणूस हा मुस्लिम असतो. ◆◆◆

कर्करूग्णांना नवजीवन व दिलासा देणारे ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’

कर्करोगाचं निदान झालं की माणसं हादरतात, कुटुंबिय हातपाय गाळतात. जणू आता कर्करोग झालेला माणूस या जगातील राहिला नाही अशा पद्धतीनं वागणं सुरू होतं. जगण्याची उमेदच संपल्यासारखी होते. वास्तविक, कर्करोगाशी सामना करून त्यातून बाहेर पडण्यासाठी योग्य वेळी निदान, तज्ज्ञांकडून अचूक व अत्याधुनिक वैज्ञानिक साधनांचा उपयोग करून उपचार अशा सुविधा आता उपलब्ध आहेत. या सर्वाला जर मानसिक इच्छाशक्तीची जोड मिळाली, तर निश्चितपणे कर्करोगग्रस्त रूग्ण अधिक गतीने नवजीवन प्राप्त करू शकतो. यासाठी कर्करोगाची बाधा झालेला रूग्ण आणि त्याचा परिवार यांना मानसशास्त्रीयदृष्ट्या समुपदेशनाचा देखील चांगला उपयोग होऊ शकतो.

‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’ मध्ये योग्य वेळी निदान, अनुभवी तज्ज्ञ आणि अत्याधुनिक यंत्रसाम्रगी आणि उपकरणे जशी उपलब्ध आहेत, त्याचप्रमाणे तेथील डॉक्टर ज्या पद्धतीने रूग्णांशी संवाद साधतात, त्यामुळे रोगाशी लढून नवजीवन मिळविण्याची जिद्द त्यांच्यामध्ये जागी होते. विविध शासकीय योजनांचा लाभ मिळण्याची सोय ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’मध्ये उपलब्ध असल्याने उपचाराचा खर्चही रूग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांच्या आवाक्यात राहण्यास नक्कीच मदत होते.

पश्चिम महाराष्ट्रातील सामान्य नागरिकांकडून कर्करोगा संदर्भात उपस्थित केल्या जाणाऱ्या सर्व प्रश्नांना समर्पक आणि कर्करूग्णांसाठी आशादायी असे उत्तर कोल्हापूर कॅन्सर सेंटरच्या स्वरूपात देण्याचा प्रयत्न केला आहे. केवळ कोल्हापूरातील नव्हे तर पश्चिम महाराष्ट्र, कोकण, कर्नाटकातील व सीमाभागातील रूग्ण विश्वासाने कोल्हापूर कॅन्सर सेंटरमधील सुविधांचा लाभ घेत आहेत. गेल्या वर्षी ख्यातनाम समाजसेवक डॉ. प्रकाश आमटे व सौ. मंदा आमटे यांनीही कोल्हापूर नजीकच्या गोकुळ शिरगांव येथे असणाऱ्या ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’ व ‘छत्रपती शाहू कॅन्सर रिसर्च सेंटर’ला भेट दिली व सेवाकार्याला मनमोकळी दाद दिली. गेल्या काही कालावधीमध्ये कर्करोगाच्या प्रमाणात वाढ होते आहे आणि त्याला जीवनशैलीतील बदल, प्रदूषण व विविध माध्यमातून मानवी शरीरात प्रवेश करणारे कर्करोगाला निमंत्रण देणारे घटक हे कारणीभूत आहेत. तंबाखूपासून बनलेले पदार्थ व धूम्रपान यांचाही विशेषत: मौखिक कर्करोग तसेच अन्ननलिकेचा कर्करोग यांच्या प्रसारात मोठा वाटा आहे.

प्रतिबंधासाठी खूप प्रयत्न करूनही भारतीयांमध्ये तंबाखूचे व्यसन महिला-पुरुषांमध्ये मोठ्या प्रमाणावर आहे. वाढते प्रदूषण, हवा-पाणी तसेच विविध अन्न पदार्थांतूनही आपल्यापर्यंत पोहोचणारी कर्करोगाला निमंत्रण देणारी रसायने मानवी शरीरात प्रवेश करतात. या सर्वांचा परिणाम म्हणून कर्करोगाचे प्रमाण हळूहळू वाढताना दिसत आहे. जागतिक पातळीवर कर्करोगामुळे जे मृत्यू होतात त्यामध्ये किमान २० टक्के मृत्यू तंबाखू सेवनाशी निगडित असतात. फुफुसाच्या कर्करोगामुळे होणाऱ्या मृत्यूंपैकी ७० टक्के मृत्यु हे धूम्रपान वा तत्सम बाबींशी निगडीत आढळतात. भारतात दररोज किमान अडीच हजार मृत्यू हे तंबाखूमुळे होत असतात. या पार्श्वभूमीवर ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’ तंबाखू सेवन व धुम्रपान या संदर्भात मोठ्या प्रमाणावर जनजागरणाचे काम करत असते.

पश्चिम महाराष्ट्रातील सर्वात अद्ययावत सुविधा ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’कडे उपलब्ध आहेत. तसेच सेंटरचा कर्करोगावरील उपचाराबाबतचा अनुभवही मोठा आहे, त्यामुळे ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’मध्ये उपचार घेणाऱ्या कर्करूग्णांना जागतिक दर्जाचे तंत्रज्ञान, कौशल्य व अनुभव यांच्या मिलाफातून लवकर दिलासा मिळतो. ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’च्या शस्त्रक्रिया विभागात शक्यतो अवयव वाचवून आणि बिनटाक्यांची कर्करोगांवर (उपचार) शस्त्रक्रियेची सोय उपलब्ध आहे. सेंटरमध्येच कर्करोगाच्या सर्व प्रकारच्या तपासण्या व ऑन्को हिस्टोपॅथॉजीसाठी पॅथॉलॉजी विभाग आहे. किमोथेरपी विभागात तज्ज्ञ व अनुभव ऑन्कॉलॉजिस्ट उपलब्ध आहेत. स्तनाच्या कर्करोगांबद्दल पूर्ण माहिती सेंटरमधील तपासण्यांमधून मिळू शकते. त्यासाठी उपयुक्त असा मॅमोग्राफी विभागही सेंटरमध्ये आहे. रेडिएशन थेरपी विभागात अत्याधुनिक ट्रिपल एनर्जी लिनियर ॲक्सिलरेटर उपलब्ध आहे. याखेरीज इमेज गाइडेड रेडिएशन थेरपी, प्रत्यक्ष मुळापर्यंत जाऊन उपचाराची पद्धती यांचा वापर कोल्हापूर कॅन्सर सेंटरमध्ये केला जात असल्याने कर्करोगाच्या पेशी असणाऱ्या अवयवांच्या आजूबाजूचे महत्त्वाचे अवयव कर्करोगावर उपचार करताना दुष्परिणामांपासून सुरक्षित ठेवता येतात. याशिवाय पश्चिम महाराष्ट्रातील एकमेव आधुनिक ब्रॅकी थेरपी रेडियेशन मशीन या सेंटरमध्ये उपलब्ध आहे. याद्वारे कॅन्सर अवयवाच्या अंतरभागातून रेडियेशन थेरपी देता येते.

‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’मध्ये पोलीस कर्मचाऱ्यांच्या कुटुंबियांना ‘महाराष्ट्र पोलीस कुटुंब योजने’ अंतर्गत मोफत उपचार मिळतात. ‘कामगार विमा योजने’अंतर्गत कामगारांसाठीही मोफत उपचाराची सोय आहे. या खेरीज, सेंटरला शासकीय मान्यता असल्याने शासकीय व निमशासकीय कर्मचाऱ्यांना येथे केलेल्या उपचारांचा परतावा मिळू शकतो. महात्मा जोतिबा फुले जन आरोग्य योजना तसेच वाजपेयी आरोग्यश्री योजना यासारख्या योजनांचा लाभही आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल रूग्णांना मिळू शकतो. आजार कर्करोगासारखा असला तरी त्यावर हमखास व योग्य आधुनिक उपचारांची सुविधा उपलब्ध असणारे दक्षिण-पश्चिम महाराष्ट्रातील केंद्र म्हणून ‘कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर’ने आता स्वत:ची सार्थ ओळख निर्माण केली.

अधिक तंत्रज्ञान

अधिक अनुभव

Nurturing Hopes...Saving Lives.

कोल्हापूर कॅन्सर सेंटर

गोकुळ शिरगांव रोड, कोल्हापूर

Help Line No.: 8888 02 4444

Plus Life

कॅन्सरशी लढाई आता.. अधिक ताकदीने !

सेवा अधिक सक्षमतेने... आत्मियतेने !

- शस्त्रक्रिया
- किमोथेरपी
- रेडिएशन थेरपी

इस्लाम धर्माची आदर्श नियमावली ही सर्वसमावेशक वैश्विक स्वरुपाची...

एकमेव ईश्वर- अल्लाहने इतर प्रेषितांद्वारे तोच धर्म इस्लाम अवतरित केला जो त्याने प्रेषित मुहम्मद (स) यांच्यावर अवतरित केला आहे, मग ही मतभिन्नता का? त्या इतर सर्व प्रेषितांचे अनुयायीसुध्दा तितकेच आज्ञाधारक होते जितके प्रेषित मुहम्मद (स) यांचे अनुयायी आज्ञाधारक आहेत. मग फक्त प्रेषित मुहम्मद (स) यांच्या अनुयायींना मुस्लिम का म्हटले जाते? सर्व धर्म (पूर्वीचे) इस्लाम होते आणि त्या सर्वांचे अनुयायी मुस्लिम होते, मग त्या धर्मांना इस्लाम आणि त्यांच्या अनुयायींना मुस्लिम म्हणून का ओळखले जात नाही? हे काही कारणांशिवाय घडलेले नाही. हे नामकरण हे सर्वमान्य आणि अत्यावश्यक अशा वैश्विक लोकप्रिय नियमाद्वारे घडले. ते असे की ज्यांच्यामध्ये एकसारखी गुणवैशिष्ट्ये आढळली तर त्यांना विशिष्ट नावाने संबोधले जाते आणि त्यांचे नाव त्यांच्या गुणानुसार ठेवले जाते.

दुसरा कुणी त्या नावाने ओळखला जाऊ लागला तर त्याच्यामध्ये ती गुणवैशिष्ट्ये पूर्णरूपात आढळू लागतात. इतर कुणात ती कमी प्रमाणात असतील तरी तो त्याच एका नावाने ओळखला जातो. ज्याचा गुणदर्जा वैशिष्टपूर्ण होतो त्याप्रमाणे त्यास ओळखले जाते. अशा गुणवैशिष्ट्यांमुळे ते नावारूपाला येतात. अशा स्थितीत तो सूर्यासमान असतो आणि इतर त्याच्यापुढे फिक्या तारयासारखे असतात. उदाहरणार्थ, खरेपणा, सत्यता हे माणसाची गुणवैशिष्ट्ये आहेत. परंतु सत्यवचनी हे नाव आदरणीय अबू बकर (र) यांना बहाल करण्यात आले आहे. याचा अर्थ असा मुळीच होत नाही की ते एकटेच सत्यवचनी खरे होते आणि प्रेषित मुहम्मद (स) यांचे इतर सहकारी सत्यवचनी नव्हते, असा अर्थ मुळीच नाही. त्यांच्या पैकी तर काहीजण अशे होते ज्यांच्याविषयी प्रेषित मुहम्मद (स) यांनी असे उद्गार काढले होते की जर प्रेषित्व माझ्यावर संपले नसते तर हे प्रेषित झाले असते. म्हणजेच मुहम्मद (स) यांच्या सहकाऱ्यांपैकी एखाद दुसरा नव्हे तर सर्व सहकारी सत्यवचनी होते. अशा स्थितीत हा एक खास सन्मान म्हणून सत्यवचनी हा किताब माननीय अबुबकर (र) यांना बहाल करण्यात आला होता. ते या गुणवैशिष्ट्यात आदर्श होते. हे आपणास इतिहासात आणि प्रेषिताच्या पवित्र जीवनी आणि हदीस वचनातून कळून येते.

आदरणीय प्रेषित मुहम्मद (स) यांच्याद्वारे अवतरित धर्म आणि इतर प्रेषितांद्वारे अवतरित धर्म यांचा विचार वरील तत्त्वानुसार होणे आवश्यक आहे. खऱ्या अर्थाने मुहम्मद (स) आणि इतर प्रेषितांचा धर्म एकच म्हणजे इस्लाम होता. पूर्वीचे सर्व धर्म इस्लामसारखेच होते. परंतु प्रेषित मुहम्मद (स) जे अंतिम प्रेषित आहेत त्यांच्याद्वारे कुरआनच्या रूपात अवतरित झालेला धर्मच फक्त इस्लामचे नाव धारण करण्यास पात्र आहे. कारण इस्लामच्या गुणवैशिष्ट्यांत फक्त हाच धर्म पूर्णतः उतरतो आणि तोच एकमेव अप्रतिम असा इस्लामी गुणवैष्ट्यपूर्ण इतर धर्मांपेक्षा गुणश्रेष्ठ आहे. इतर धर्मांपेक्षा तो या गुणात वरचढ आहे. इस्लामव्यतिरिक्त इतर सर्व धर्मांची आदेश नियमावली संक्षिप्त आणि मर्यादित स्वरुपाची आहे, त्यामुळे हे धर्म एखाद्या छोट्या लोकसमूहासाठीच मर्यादित काळासाठी होते. परंतु इस्लामबद्दल असे नाही. इस्लाम धर्माची आदेश नियमावली ही सर्वसमावेशक अशी वैश्विक स्वरुपाची आहे. इस्लाम समस्त मानवतेला आवाहन करतो आणि कार्यकाल हा अमर्याद आहे. हा धर्म संपूर्ण विश्वाचा धर्म आहे. याचा मूलभूत स्वभाव हा निसर्गनियमांशी आणि मानवी स्वभावाशी सुसंगत आहे. त्या धर्माची शिकवण ही एक परिपूर्ण जीवनप्रणाली घडवून आणते.

ईशदेणगीला या धर्माच्या (इस्लाम) रूपाने पूर्णत्व प्राप्त झाले आहे. आणि परिपूर्ण मार्गदर्शन जे आदम (अ) यांच्या काळापासून सुरू होते त्यास इस्लामच्या रूपानेच पूर्णत्व प्राप्त झाले आहे. म्हणूनच हे अति उचित आहे की इस्लाम हे नाव त्याच धर्माचे असावे जो परिपूर्ण, वैश्विक असा शेवटचा धर्म आहे.याच कारणामुळे आदरणीय प्रेषित मुहम्मद (स) यांच्या अनुयायींना मुस्लिम हे नाव आणि किताब देण्यात आला होता. मुस्लिम चारित्र्यांत ते इतरांपेक्षा अतिश्रेष्ठ होते. ते त्या धर्माचे ध्वजवाहक होते जो सर्व समावेशकता, उदारता आणि वैश्विकता या गुणात अद्वितीय आहे. त्यांना पुनरुत्थानाच्या दिवसापर्यंत अल्लाहचा हा संदेश (इस्लाम) प्रत्येक लोकसमूहापर्यंत आणि राष्ट्राराष्ट्रांत प्रसारित, प्रचारित करण्याची जबाबदारी सुपूर्द केली गेली. त्यांना इस्लामचे साक्षीदार म्हणून जगात नियुक्त करण्यात आले. त्यांना एका क्षणाचीसुध्दा सवड दिली गेली नाही की जोपर्यंत हा सत्यधर्म जगाच्या कानाकोपऱ्यात प्रसारित होत नाही. इतर कोणत्याच लोकसमूहाला (राष्ट्राला) ही कठीणतम जबाबदारी देण्यात आलेली नाही. म्हणूनच हा लोकसमूह सर्वश्रेष्ठ लोकसमूह म्हणून संबोधला जातो आणि मुस्लिम नावसुध्दा त्यांच्यासाठीच आरक्षित केले आहे. ◆◆◆

बकरी ईदच्या दिवशी का दिली जाते कुर्बानी

(पान १५ वरुन) ही कुर्बानी न दिल्यास तो गुन्हेगार असेल. कुर्बानी महागड्या बकऱ्याची दिली पाहिजे असे अजिबात नाही.

काही ठिकाणी सार्वजनिक कुर्बानी दिली जाते, त्यातही तुम्ही सहभागी होऊ शकता. लायकी असूनही, सर्व अनूकूल परिस्थिती असूनही एखाद्याने कुर्बानी दिली नसेल तर तो वर्षातून एकदा सदका (धार्मिक त्याग, दानधर्म) करून हे कर्तव्य पार पाडू शकतो. दानधर्म एकदा न करता वर्षातून थोडे थोडे केले तरी चालते. दानधर्मातूनच आपल्या पूर्वजांच्या आत्म्यापर्यंत पुण्य पोहोचविता येते.

कुर्बानीचे वाटप : कुर्बानीनंतरच्या मांसाचे (प्रसाद) तीन भाग करावेत, असा सल्ला शरीयतमध्ये दिला आहे. एक हिस्सा गरीब लोकांमध्ये वाटावा.दुसरा आपल्या मित्रामध्ये द्यावा आणि तिसरा हिस्सा आपल्या घरात घेऊन यावा. तीन हिस्से करणे गरजेचेच आहे, असे नाही. घर, कुटुंब मोठे असेल तर दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त हिस्से केले तरी चालतात. गरीबांमध्ये मात्र हा प्रसाद वाटलाच पाहिजे.

ईदच्या दिवशी हे करावे : ईदचा दिनक्रम असा असावा. १. शरीयतच्या नुसार त्या दिवशी स्वतःला सजविले पाहिजे. २. स्नान करणे. ३. मिस्वाक करणे (दात घासणे) ४. चांगले कपडे परिधान करावेत. ५. सुगंधी अत्तर लावणे. ६. सकाळी लवकर उठणे. ७. सकाळी लवकर ईदगाहमध्ये जाणे. ८. ईदगाहमध्ये जाण्यापूर्वी गोड पदार्थ खाणे. ९. ईदची नमाज ईदगाहमध्ये जाऊन अदा करणे. १०. एका रस्त्याने जाऊन दुसऱ्या रस्त्याने परत येणे.११. पायी जाणे. १२. रस्त्यात जाताना हळूहळू तकबीर (विशेषप्रार्थना) करणे. ◆◆◆

संपर्क : मोबा. ९८२३२०७८६०/ ९४०३१०७८६०
साप्ताहिक दिनमान लवकरच सुरू होत आहे नव्या रूपात... नव्या ढंगात...
साप्ताहिक दिनमान तत्वांचा सन्मान... मातीशी ईमान
वार्षिक वर्गणी
केवळ २०० रुपये

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !
प्रोप्रा : एन.डी. आटपाडे
निहाल : 9172175909
8669129432
न्यू सना बॅग्ज् हाऊस
स्कूल बॅग, कॉलेज बॅग, ऑफिस बॅग, लेडीज पर्स, प्रवासी बॅग व इतर बॅग्ज् विक्री व दुरुस्ती करुन मिळेल.
१०वी व १२वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी ईदनिमित्त स्पेशल डिस्काऊंट

१९१४ 'सी' वॉर्ड, लक्ष्मी रोड, मफतलाल समोर, कोल्हापूर.

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

श्री. प्रकाश आनंदराव गवंडी
नगरसेवक, कोल्हापूर महानगरपालिका
प्रभाग क्र. २२, पंचगंगा तालीम
संपर्क कार्यालय : 'शिवानंद अपार्टमेंट' २११०, डी वॉर्ड, शुक्रवार पेठ, पंचगंगा हॉस्पिटल समोर, कोल्हापूर. फोन : ०२३१-२५४४५८३, मो.: ९४२३०४०६३६

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !
एस. एस. स्प्रे पेंटींग
आमच्याकडे सर्व गाड्यांचे कलर काम व मशिन पॉलीश करुन मिळेल.

अरसलान शाहरुख शेख
शोएब ताजूद्दीन शेख
प्रोप्रा. ताजुद्दिन मकबुल शेख (पेंटर)
7798700145 / 7385737432
पांजरपोळ इंडस्ट्रीयल इस्टेट, कोल्हापूर.

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवांना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

हाजी दस्तगीर उर्फ राजू मुजावर
(पत्रकार)
माजी नगरसेवक
पन्हाळा गिरीस्थान नगरपरिषद

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

जावीर बागवान 9325119720
फ्लॉवर किंग
जाकीर बागवान 9371127289
वशीरभाई बालमभाई बागवान
भाजीपाला कमिशन एजंट
गाळा नं. ३८, श्री शाहू मार्केट यार्ड, कोल्हापूर.

Eid MUBARK
LUKMAN PHOTOGRAPHY
PROPRIETOR : LUKMAN SHAIKH
- Weding & Pre Weding Shoot
- Weding Video Shooting
- Video Mixsing
- Photo Editing
- Modeling Photo Shoot
- Advertising Shoot
All Type of Function's Shooting & Photos.
Contact : 9922712020, 9175600735

बकरी ईदच्या दिवशी का दिली जाते कुर्बानी...

मुस्लिम समुदायाचे लोक रमजान संपल्यावर किमान ७० दिवसांनंतर बकरी ईदचा सण साजरा करतात. याला ईद-उल-जुहा देखील म्हणतात. ईद-उल-फितर (मिठी ईद) नंतर मुस्लिम समुदायाच्या सर्वात मोठ्या सणांमध्ये एक आहे बकरी ईद.

या दिवशी मुसलमान लोकांच्या घरी काही चौपाया जनावरांची खास करून बकऱ्याची कुर्बानी देण्याची प्रथा आहे. कुर्बानी दिल्यानंतर मांस समान तीन हिश्शांमध्ये गोरगरीब व अनाथ, आप्त व नातेवाईक आणि स्वत: व शेजारी यांना वाटप करावे लागते तर जाणून घेऊ ईद-उल-जुहाच्या दिवशी का दिली जाते कुर्बानी.

हजरत इब्राहिम यांनी सुरू केली परंपरा : इस्लाम धर्माचे प्रमुख पैगंबरांमध्ये हजरत इब्राहिम हे एक होते. यांच्यामुळेच कुर्बानी देण्याची परंपरा सुरू झाली.

अल्लाहची आज्ञा : असे मानले जाते की परमश्रेष्ठ अल्लाहने हजरत इब्राहिम (प्रेषित) यांच्या स्वप्नात येऊन पुत्र इस्माइल (प्रेषित) याचे बलिदान दे, अशी आज्ञा केली होती. सलग तीन दिवस त्यांना स्वप्नात आपला मुलगा इस्माइल यांना बळी देण्याविषयी ईश आज्ञा होत होती. त्यांना म्हातारपणी जाऊन अब्बा बनण्याचा आनंद मिळाला होता. पण अल्लाहच्या अज्ञेपुढे ते आपला आनंद कुर्बान करण्यास तयार होते.

अल्लाहने केला हा चमत्कार : अल्लाहच्या आज्ञेपुढे कोणाचे काय चालते. ते असे झाले की इब्राहिम आपल्या मुलाला कुर्बान करण्यासाठी घेऊन जात होते तेव्हा रस्त्यात त्यांना एक सैतान मिळाला आणि तो म्हणून लागला तू का या वयात आपल्या मुलाला कुर्बान करत आहेस?

सैतानाची गोष्ट एकूण त्यांचे मन देखील थोडेसे विचलित झाले आणि ते विचार करू लागले. पण काही वेळेनंतर त्यांना अल्लाहशी केलेले वचन आठवले.

डोळ्यावर बांधली पट्टी : परमेश्वरावरील असीम भक्ती व प्रेमासाठी त्यांनी आपल्या एकुलत्या एक व उतरत्या वयात झालेल्या पुत्रास परमेश्वरासाठी बळी देण्याचे ठरवले. यासाठी पत्नी हाजरा व पुत्र इस्माइल यांनीही त्यांना संपूर्ण सहकार्य करण्याचे ठरवले.

बलिदानावेळी पुत्र प्रेम आडवे येऊन परमेश्वर कर्तव्यात अडसर येऊ नये यासाठी पुत्र इस्माइल यांनी वडिलांना डोळ्यावर पट्टी बांधण्यास सुचवले.

मक्काच्या पर्वतराजी मध्ये एका मोठ्या शीळेवर पुत्राचा बळी देण्यासाठी त्यांनी पुत्राच्या गळ्यावर सुरी चालवली. परमश्रेष्ठ अल्ला हया भक्तीने स्तिमित व प्रसन्न झाले व पुत्राच्या ठिकाणी त्यांनी देवदूताकरवी एका बोकडास अवतरीत केले. याच प्रसंगास अनुसरून परमेश्वर भक्ती, परमेश्वर प्रेमापोटी बलिदानाचे एक प्रतीक म्हणून 'ईल-उल-जुहा' साजरी करण्याची प्रथा पडली.

सैतानाला कंकर मारण्याची प्रथा आहे : हजच्या दरम्यान याच ठिकाणी सैतानास हाजी कंकर (दगडाचे लहान तुकडे) मारण्याचे कर्तव्य पार पाडतात, हाही हज यात्रेचा एक कार्यभाग (अरकान) आहे. 'ईद-उल-जुहा'च्या अनुषंगाने प्रत्येक पित्यास त्यांच्या पुत्रापोटी परमेश्वरास बळी देऊन बकरी किंवा उंटाचे मांस समान तीन हिश्शांमध्ये गोरगरीब व अनाथ, आप्त व नातेवाईक आणि स्वत: व शेजारी यांना वाटप करावे लागते व त्यांनाही या सणाच्या निमित्ताने मित्रांसह सामिष मांसाहारी जेवणाची संधी मिळते.

कुर्बानीचा खरा हेतू : ईद उल अजहा

ईद उल अजहाच्या दिवशी कुर्बानी दिली जाते. अल्लाहची कृपा आपल्यावर व्हावी यासाठी कुर्बानी हा त्याच्या पर्यंत पोहोचण्याचा मार्ग आहे. अर्थातच, कुर्बानीचा प्रसाद अल्लाहपर्यंत पोहोचत नाही. पण भावना मात्र पोहोचते.

कुर्बानी देणाऱ्या बंद्याची त्या मागची भावना चांगली आहे ना हे अल्लाह पडताळून पाहतो. अतिशय पवित्र मार्गाने जे कमाविले आहे,तेच कुर्बानीच्या माध्यमातून बंद्याने खर्च करावे अशी अल्लाहची अपेक्षा असते. कुर्बानी ईदसह तीन दिवस दिली जाते.

कुर्बानीचा हेतू : अल्ला सगळ्यांच्या मनात काय चालले आहे ते ओळखतो.कुर्बानी देणाऱ्या बंद्याच्या मनातील हेतू स्वच्छ आहे की नाही हेही त्याला माहित असते. अल्लाहचा हुकूममानून आणि त्याची कृपा प्राप्त करण्यासाठी कुर्बानी दिल्यास नक्कीच तो त्याची कृपा प्राप्त करेल. पण कुर्बानी देताना उगाचच दिखावा केल्यास अल्लाहला ते मंजूर नाही. कुर्बानी प्रतिष्ठेसाठी वा इज्जतीसाठी दिली जात नाही तर अल्लाहच्या इबादतसाठी, कृपेसाठी दिली जाते.

कुर्बानी कुणी द्यावी : शरीयत नुसार कुर्बानी कोणताही पुरूष अथवा स्त्री देऊ शकतो, ज्याच्याकडे तेरा हजार रूपये किंवा तेवढ्या किमतीचे सोने, चांदी किंवा रूपये, सोने व चांदी मिळून तेरा हजार रूपये आहेत.

कुर्बानी न दिल्यास : ईद अल अजहाच्या दिवशी कुर्बानी देणे गरजेचे (वाजिब) आहे. वाजिब हे कर्तव्याच्या (फर्ज) खाली आहे. पण कुर्बानी देण्यास सर्व अनुकूल परिस्थिती असून (पान १४ वर)

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवांना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

इद्रीसभाई मेमन (कच्छी)

Mob : 98222 76786, 94042 57786

भारत प्लास्टीक्स्
प्लॉट नं. ३०९/ए २/१/२, के.पी.जी. मागे, उचगांव, कोल्हापूर. (महाराष्ट्र)

स्टार प्लास्टीक
प्लॉट नं. ३७५/५, महाराष्ट्र एरिगेशन डिपार्टमेंटच्या मागे, मुडशिंगी, ता. करवीर, जि. कोल्हापूर.

सर्व प्रकारच्या प्लास्टीक, स्क्रॅप आणि ग्राईंडर्स्चे डिलर.

UNMATCHED PROJECT.
UNBEATABLE PRICES.

FINEST 1,2,3 BHK FLATS

अनंत प्राईड फेज 2

PHASE 1 COMPLETE.
PHASE 2 CONSTRUCTION IN FULL SWING.

Near Hockey Stadium
Behind ITI,Kolhapur

MahaRera R.No.P53000002082

ANANT
www.anantestate.com

Anant Estate Developer and Builder Pvt.Ltd.

MEMBER CREDAI KOLHAPUR

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवांना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

TAFI RASIKA TRAVELS PVT.LTD. IATA

ATTAR GROUP

Shadab Attar

RASIKA TRAVELS PVT. LTD.

Biggest Little Travel Agency

Tel.: (0231) 2666352, 2660113, Fax : 2664007, Direct : 3201352,
Resi. : (0231) 2692295, Cell : 9822442289, 9923571010

300/B, 'E' Ward, Baker Lane Corner, New Shahupuri, Kolhapur 416 001. M.S.(India)

E-mail : rasikatrv@yahoo.com, rasikatrv@gmail.com

सर्व हिंदू-मुस्लिम बांधवाना रमजान ईदच्या हार्दिक शुभेच्छा !

म. हाजी आबालाल बागवान

HB
हमीदभाई कासमभाई बागवान

H.K.C
हमीदभाई कासमभाई ॲन्ड कंपनी
युनीट नंबर २, गाळा नंबर १०

H.K.B
हमीदभाई कासमभाई ॲन्ड सन्स
युनीट नंबर २, गाळा नंबर ३१

व्हेजीटेबल कमिशन एजंट व सप्लायर्स

मेहबुब बागवान

ईर्शाद बागवान

असिफ बागवान

साकिब बागवान

H.K.C HB H.K.B

श्री शाहू मार्केट यार्ड, कोल्हापूर.
फोन. दुकान- (०२३१) २६६०८४८
घर - २६४१३०२
९३७११०२५२५, ९३७१११०८७५

MALABAR
GOLD & DIAMONDS
CELEBRATE THE BEAUTY OF LIFE

Eid
MUBARAK

Wish you and your family
a blessed Eid-ul-Fitr

VENUS CORNER, STATION ROAD, **KOLHAPUR. TEL: 0231 2665916, 2666916**

OVER 250 SHOWROOMS ACROSS 10 COUNTRIES | BUY ONLINE AT: MALABARGOLDANDDIAMONDS.COM

'दिनमान' हे पत्र मुद्रक श्री. प्रदिप शंकरराव पडवळे, यांनी प्रकाशक व मालक श्री. समीर आयुब मुजावर यांचे करिता मुरारी मुद्रणालय, २१०० / क, १५२ / १७, महाडिक कॉलनी कोल्हापूर (महाराष्ट्र) येथे मुद्रित करून ८६७, ई वॉर्ड, डॉ. डी. वाय. पाटील मेडिकल कॉलेजच्यामागे, कसबा बावडा, कोल्हापूर-४१६ ००६ (महाराष्ट्र) येथून प्रसिद्ध केले. (या साप्ताहिकात प्रसिद्ध झालेल्या मजकूराशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही) संपादक- समीर आयुब मुजावर.